

TĚŠÍNSKÉ LISTY

INFORMAČNÍ MĚSÍČNÍK
MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

14. října 2019

ROČNÍK XIII • ČÍSLO 9

2

Open Air Museum je u konce

5

Kam s objemným odpadem?

7

Rekonstrukce muzea pokračuje

10

125 let od posvěcení kostela

Poslední etapa velkého projektu – Open Air Museum

Doběhl konce výjimečný česko-polský projekt „Zahrada dvou břehů“. Oba Těšíny jej slavnostně uzavřely ve čtvrtek 26. září ukončením poslední etapy. Open Air Museum.Cieszyn. Český Těšín se zaměřila na obnovu poslední části nábřeží.

Na úseku více než půl kilometru zde vznikla naučná trasa, nová pěší stezka a jízdní pruh pro cyklisty. Prostor doplnil nový mobiliář a informační panely. Specifickou úlohu zde plní inteligentní městské osvětlení a umělecké předměty.

„Revitalizované prostranství je výjimečné nejen citlivým přístupem k přírodě, ale i svým inteligentním městským osvětlením, které bylo požadavkem města Český Těšín tak, aby okolní příroda a lidé zde bydlící nebyli negativně ovlivněni světelným smogem. LED osvětlení má automatickou regulaci intenzity, která se zvyšuje pro přicházejícího člověka, kterého zaregistruje detektor pohybu. Když se chodec vzdálí, intenzita se zase sníží. Sloupy mají Wi-Fi moduly, takže návštěvníci mohou surfovat i v parku,“ říká ředitel firmy Beskydská stavební, která projekt realizovala, Jiří Dohnal s tím, že po obou stranách hranice vznik-

OPENAIR MUSEUM
ČESKÝ TĚŠÍN CIESZYN

la skutečně designerská odpočinková zóna, která svým moderním pojetím láká všechny věkové kategorie obyvatel, ale i turisty.

LED prstenec emitující modré světlo je designovým prvkem, v budoucnu jej lze využít i pro zapojení kamerového systému, rozhlasu, reproduktoru, dobíjecí stanici v rámci plánované e-mobility a mnohé další. Součástí je i detektor pohybu a dynamický řídicí systém, který komunikačně spojuje všechna svítidla, část má i Wi-Fi modul.

Celkovou expozici dokresluje „Babylonská věž“ – netradičně pojatý česko-polský slovník, který připravili Renata Putzlacher-Buchtová a Pavel Noga, stejně jako kamenná lavička s textem Jaromíra Nohavici – dílo sochaře Martina Kuchaře, které evokuje přístavní molo.

Jako upomínku na válečná léta je zde umístěn bronzový model zajateckého tábora pro poddůstojníky a vojáky. Součástí celé adaptace je infokiosk u Čitárny a kavárny AVION. Zahradnické práce zahrnovaly plošné výsadby. Stavební práce byly na české straně

Slavnostní ukončení projektu vzali na svá bedra starostka Těšína Gabriela Staszkiwicz a místostarosta Českého Těšína Vít Slováček.

Nábřeží obou Těšíňů podél řeky Olše obohatil úžasný moderní prostor: Open Air Museum.Cieszyn. Český Těšín. Přeshraniční muzeum, které ukazuje fenomén rozděleného města, je novou atrakcí pro obyvatele i turisty.

Venkovní expozice na hranici mezi Polskem a Českou republikou ukazuje dějiny města z různých perspektiv, včetně historie rozdělení a jeho dopadů.

Na revitalizovaných nábřežích vznikla velmi atraktivní místa, ideální pro relax a aktivní odpočinek. Do přirozené krajiny s pěší a cyklistickou trasou a zajímavými architektonickými prvky harmonicky zapadá jedinečná muzejní expozice, která je QR kódy propojena s webovou stránkou www.openairmuseum.info a s aplikací na zasílání originálních pohlednic.

Převzato z: National Geographic

zahájeny 13. 3. 2018. Výběr zhotovitele byl formou veřejné zakázky, hodnotícím kritériem byla nejnižší nabídková cena. Na polské straně hranice došlo taktéž k revitalizaci a úpravě nábřeží. Vznikla zde turistická trasa pro pěší a cyklisty, která je po celé délce osvětlena. Nedílnou součástí prací bylo zpevnění břehů Olše a Młynówki, obnova opěrné zdi od Zámeckého vrchu. Celý revitalizo-

vaný prostor je doplněn o netradiční mobiliář.

Kromě pěti osvětlených vitrín se podél břehu nachází sedm „Kol času“ (místa k sezení v osvětlených kruzích). Každý z nich popisuje, ve třech jazykových verzích a Braillově písmu, důležité milníky v historii města a regionu.

(DH)

Jednotlivá místa Open Air Museum se hned po otevření stala atrakcí pro místní i turisty.

Úchvatné fotografie autora Wojciecha Wandzla přinesla polská verze časopisu National Geographic. FOTO/ DOROTA HAVLÍKOVÁ, WOJCIECH WANDZEL

Shrnutí deseti let historicky největšího společného cíle

Český Těšín letos získal cenu Euroregionu za nejlepší strategický projekt za vizionářský a odvážný koncept proměny společného nábřeží rozděleného města. Tento rozsáhlý česko-polský projekt ZAHRADE DVOU BŘEHŮ skončil po celé dekádě čilých stavebních prací.

„Ocenili jsme vizi, přípravu projektu, jeho realizaci, přínos regionu a inspirativnost projektu, který v několika etapách proměnil celý střed města v zajímavý prostor pro denní život a oddech,“ připomněla Gražyna Grygová z Euroregionu Těšínské Slezsko. Oba Těšíny za posledních deset let realizovaly řadu dílčích projektů v rámci jednotné myšlenky přizpůsobit společně centra obou Těšíňů novým potřebám a očekáváním obyvatel, přestavět staré parky na moderní veřejná prostranství, která se stanou místem aktivního odpočinku a setkávání. Deset let prací a moment zakončení projektu jsou dobrým důvodem pro jeho shrnutí.

Co vše Zahrada zahrnuje?

Díky spolupráci krajinářů, architektů a dalších odborníků se dříve tmavé parky postupně proměnily takto:

- Masarykovy sady se v rámci dílčího projektu Revitalpark 2010 proměnily z pochmurného místa, kde dílo zkázy završila vichřice, na moderní vzdušný park s hřištěm pro děti a fontánou
- Čítárna a kavárna Avion (Revitalpark 2010) úžasná stavba je zpět na svém místě
- Akce SportPark – proměnila zanedbaný park Adama Sikory na příjemné místo pro sport i kulturu
- SportMost – Sportovní lávka spojila území obou Těšíňů
- Open Air Museum – poslední fáze, kromě relaxační plochy zde vznikla také edukační část
- Cyklotrasy: Od železniční lávky po park Sikory vznikly pěší a cyklistické trasy obohaceny novými dětskými koutky s prvky pro cvičení, malým fotbalovým hřištěm a oploceným výběhem pro venčení psů
- Nový mobiliář: K odpočinku slouží desítky nových laviček, atypická kruhová posezení. Nové je na celém nábřeží i osvětlení, stojany pro kola, odpadkové koše a také nová parkovací místa
- Obnovou prošla i veřejná zeleň na celém nábřeží a v parcích – zahradníci vysadili v rámci tohoto projektu stovky trvalek, tisíce keřů, stromů a cibulovin. Poprvé zde vznikly i okrasné záhony

AVION – obnova kulturního dědictví

Čítárna a kavárna Avion byla otevřena 17. června 2010 a stala se součástí městské knihovny.

Vznikl zde znovu prostor pro multikulturní a mnohogenerační setkávání, pro klidné chvíle s kávou a novinami, ale také pro taneční a hudební matiné, diskusní pořady, přednášky a akce pro děti.

Příjemná terasa v prvním patře s uklidňujícím výhledem na hraniční řeku a Zámecké návrší láká k posezení. Kavárenskou činnost zajišťuje Albrechtova střední škola, pro jejíž studenty je Avion místem odborné přípravy. Zakladatelku podniku Rosalii Wiesner připomíná před kavárnou od roku 2012 stolperstein („kámen zmizelých“).

Související investice byly veřejné WC, stavebně integrované do objektu se samostatným vstupem zvenčí od Masarykových sadů.

REVITALPARK 2010

Rekonstrukce parku po vichřici

Projekt umožnil celkovou revitalizaci dvou parků rozdělených řekou: Masarykových sadů na straně české (kde v červnu 2008 vyvrátilo lokální tornádo většinu starých stromů) a Zámeckého vrchu na straně polské. Rodiny zde získaly oplocené hřiště

s atraktivními prvky pro děti, studenti klidovou zónu před školou, zamilovaní, maminky s dětmi a senioři nové lavičky pro chvíle odpočinku.

V parku se poprvé objevil také vodní prvek – fontána Hvězda života. Je místem, které pohladí po duši a v parnu navíc osvěží. Neudrženou výsadbu a fádni živé ploty z ptačího zobu nahradily nové stromy a celoročně kvetoucí záhony, staré asfaltové stezky pak zámková dlažba a mlátové chodníky.

Masarykovy sady byly zničeny vichřicí. Dnes je to moderní prostor pro relax.

Most Družby bezpečnější

Další část projektu REVITALPARK 2010 zahrnovala revitalizaci „podzámčí“ a modernizaci chodníků a zábradlí hraničního mostu Družby.

Sportovní lávka umožnila propojení obou nábřeží v místě parku Adama Sikory a lesoparku a lodiček na polské straně hranice.

SportMost – sportovní lávka

Šest metrů široká a téměř 100 metrů dlouhá lávka překlenula na přelomu let 2011 a 2012 hraniční řeku. Most umožnil propojení cyklotras a zpřístupnil atraktivní zelené plochy po obou stranách hranice – parky, ale i sportoviště – které rovněž prošly komplexní revitalizací. Dnešní oživení zdejších městských parků ukazuje, jak moc zde přemostění chybělo.

Sportpark – Sportovní sady

Dnes více než sto let starý park Adama Sikory prošel první komplexní rekonstrukcí ve své historii. Starý, rozpadající se hudební altán nahradil nový, bylo vyměněno oplocení, vznikly zde nové stezky pro cyklisty a bruslaře, nejmenší se dočkali nového dětského koutku a sportovci pak hřiště. Obměnou prošly též sadové a terénní úpravy i celý parkový mobiliář.

Park se stal nejen místem pro sport a odpočinek, pro společné trávení času, ale také se sem vrátil kulturní život v podobě koncertů, Dnů pro rodiny a dalších.

FOTO / DOROTA HAVLÍKOVÁ (DH)

Zahrada dvou břehů po deseti letech končí

Měl jsem tu čest být u prvopočátku rozsáhlé myšlenky na proměnu společného těšínského nábřeží, která začala v roce 2006 projektem Zahrada dvou břehů / Těš se Těšínem. To byly tři roky společného plánování, projektování a přípravy na čerpání evropských dotací.

Nyní, po celé dekádě intenzivního budování, předáváme občanům k užívání poslední etapu Zahrady dvou břehů: Open Air Museum. Na rozdíl od minulých částí, které se zaměřily na revitalizaci parků, relax pro všechny věkové kategorie sportovní využití a hřiště pro děti, jsme tentokrát kladli důraz i na vzdělání, zvýšení povědomí o městě, regionu a přírodě. Proto v tomto úseku nábřeží najdou návštěvníci nespočet informačních panelů, na české straně jsme přidali i zajímavé skulptury.

A opět tento projekt využívá synergického efektu. Nekopírujeme se navzájem, česká i polská strana nabízí něco výjimečného, pro co má smysl jít na druhou stranu hranice a poznávat se navzájem. Překročit tu hranici, která byla pro nás po desetiletí uzavřena a nyní – dvanáct let od společného vstupu do Schengenského prostoru – ji ani nevnímáme.

Během deseti let jsme dokázali proměnit nábřeží k nepoznání a čerpali na tyto projekty dotace v souhrnné výši zhruba půl miliardy korun. Je to výsledek mnohaleté práce celé skupiny lidí, kterou jsme dovedli vytvořit a které tímto velmi věle děkuji. Mimořádné poděkování patří Václavu Laštůvkovi, který s tímto nápadem přišel, inspiroval nás a byl nám po dlouhá léta oporou jako ředitel české části Euregionu Těšínské Slezsko.

Věřím, že se i vám proměna parků kolem řeky líbí a užíváte si to vše, co projekt do našeho života přinesl.

Věřím, že každý, kdo se podívá na archivní fotografie zachycující zanedbaný park Adama Sikory, kde ve starém amfiteátru bydleli bezdomovci; Masarykovy sady, které zcela zničila vichřice; nábřeží, kde jsme škobrtali po děravých chodnících – a když to srovná s dnešním stavem, kdy naše děti mají na výběr z několika atraktivních koutků, kdy se můžeme prohánět na bruslích a kolech po cyklostezkách nebo se jen tak procházet či relaxovat mezi novými výsadbami, kdy nám slouží nová lávka a mosty jsou opravené, můžeme si poseďet u nové fontány, pak je to propastný rozdíl.

Vít Slováček, místostarosta

Celé Česko čte dětem se připojilo k celoevropské výzvě

V rámci kampaně Europe Reads, která byla zahájena v listopadu 2018, dojde také k prezentaci jednotlivých organizací skupiny EUREad a představení jejich aktivit. Také Celé Česko čte dětem se zapojilo do tohoto mezinárodního projektu a celoevropské výzvy, která bude prezentována v říjnu 2019 v Evropském parlamentu. Výzvu Europe Reads podepsala mimo jiné starostka města Český Těšín Gabriela Hřebačková, senátor Jiří Cieľciaľ a náměstek hejtmanky pro Moravskoslezský kraj Stanislav Folwarczny. Konsorcium EUREad bylo založeno v roce 2000. Jedná se o evropskou síť, která se zaměřuje na podporu čtení a gramotnosti v celé Evropě. Ředitelka a iniciátorka kampaně Celé Česko čte dětem Eva Katrušáková na konci července 2019 v Praze, na půdě Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, za přítomnosti tajemníka Jindřicha Fryče, získala pro celoevropskou výzvu Europe Reads, podpis ministra Roberta Plagy.

Ing. Pavla Dudysová, radní města Český Těšín

Klienti z Domova pro seniory Centra sociálních služeb Český Těšín přijali milé pozvání od vedení spolku TRIANON

Uživatelé domova pro seniory měli možnost navštívit nejzajímavější místa v areálu spolku TRIANON. Mezi ně patřila především „zelená střecha“, na kterou se bez problémů přemístili i vozíčkáři. Neméně zajímavá byla i exkurze do laboratoře a haly pro zpracovávání a využití obnovitelných energetických zdrojů. Součástí návštěvy byl také velmi poutavý a vyčerpávající výklad o ekosystému fungujícím v celé budově spolku TRIANON. Vedení i uživatelé Centra sociálních služeb Český Těšín děkují spolku TRIANON za pozvání i za příjemně strávené odpoledne.

Ing. Januř Foltyn, ředitel Centra sociálních služeb

Cena rady vlády putuje do Českého Těšína

Jedno z pouhých čtyř ocenění ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové letos získal Česlav Santarius ze Slezské diakonie v Českém Těšíně. Pana Santariusu nominoval Moravskoslezský kraj a cenu si převzal 1. 10. v Černínském paláci v Praze v rámci mezinárodní konference Senioři a lidská práva v ČR.

Ceny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace jsou poděkováním za významný přínos ke zvýšení kvality života seniorek a seniorů a k řešení problematiky stárnutí a stáří.

Česlav Santarius byl oceněn v kategorii Osobnost – profesionál. Česlav Santarius je výjimečná osobnost, která je pro své kolegy velkou motivací i oporou. Byl klíčovou osobou při zakládání Slezské diakonie v roce 1990. Organizace začínala jako jedno středisko s jedním zaměstnancem, dnes má Slezská diakonie 770 stálých zaměstnanců a ročně podpoří zhruba 8000 osob, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci.

Jsem rád, že město s panem Santariusem a Slezskou diakonii dlouhodobě spolupracuje pro zlepšení standardu života seniorů, nemocných, handicapovaných a jinak znevýhodněných spoluobčanů.

Petr Lose,

člen zastupitelstva města Český Těšín

Kam s objemným odpadem?

Možná si mnozí řeknete, že je to zbytečná otázka. Zbytečná je však v případě, že patříte mezi ty občany, kterým záleží, v jakém prostředí žijeme. Bohužel je mezi námi spousta občanů, kterým je třídění odpadu lhostejné a odpady odloží vedle kontejnerů v centru města nebo na sídlišťích, popřípadě se odpadu zbaví pohozením v okrajových částech města.

Stanoviště kontejnerů pak vypadají jako skládky odpadů. Občané berou jako samozřejmost, že „město“ odpad odveze. Uvědomuje si však vůbec „zakladatel“ těchto skládek, že se dopouští přestupku? Zákon o odpadech totiž dává možnost uložit pachatelů za toto protiprávní jednání pokutu až do výše 50 000 Kč.

Město na podzim pouští od přistavení velkoobjemových kontejnerů. Důvodem je vynakládání nemalých finančních prostředků na svoz objemného odpadu ze stanovišť kontejnerů. Svozová firma 1x týdně sváží objemný odpad a průměrně svezde 2,5 až 3 t odpadu týdně, což ročně představuje částku cca 400 000 Kč. Poslední náklady na přistavení velkoobjemových kontejnerů byly necelých 700 000 Kč. Jelikož jsou z větší části náklady na objemný odpad vyčerpány, bude upuštěno od podzimního přistavení velkoobjemových kontejnerů.

Obracíme se na občany města, aby v případě svědectví zakládání skládky ihned kontaktovali městskou policii nebo zále-

žitost oznámili odboru výstavby a životního prostředí (tel.č. 553 035 623).

Pokud máte objemný odpad, který se stal nepotřebným (jedná se o odpad z domácností, který kvůli nadměrným rozměrům a velké hmotnosti nelze odkládat do běžných sběrných nádob, jako jsou kontejnery nebo popelové nádoby, je to např. nábytek, koberec, kuchyňská linka, sanitární zařízení, kolo, kočárek), můžete jej bezplatně odevzdat ve sběrném dvoře na ul. Na Horkách, který je otevřen 4x týdně. Otevírací dobu naleznete na stránkách města, kde je zveřejněna i provozní doba během zimních měsíců. V případě, že nemáte možnost objemný odpad dopravit do sběrného dvoru, můžete si u svozové firmy objednat placenou službu pro odvoz objemného odpadu. Službu lze objednat osobně nebo na tel. č. 558 711 037 u firmy FCC Česká republika, s. r. o., provozna Český Těšín, Jablunkovská 851/40, kdy uhradíte pouze stanovenou paušální částku ve výši 250,00 Kč za jeden odvoz na sběrný dvůr. Odvoz je zajišťován vozidlem multicar s nosností cca 1t. Je určen pro objemné odpady a elektrozařízení, ostatní náklady (odvoz na skládku a poplatek za uložení odpadů) bude hradit město. Odvoz není určen pro stavební a demoliční odpady (stavební materiály obsahující azbest – eternitové krytiny). Tuto službu odvozu objemného odpadu v letošním roce využilo pouze 16 občanů.

Je zřejmé, že možnost, jak se legálně zbavit nejen objemného odpadu v našem městě je, a proto věříme, že občané změni své chování a zvyky, a z našeho města

vymizí velké množství skládek a nepořádek kolem kontejnerů.

Lenka Kročková,
Odbor místního hospodářství

Tříděním baterií chráníme i sebe

Máte vyřizování na městském úřadě? A máte doma použité baterie? Můžete je odevzdat do sběrného boxu na hlavní budově městského úřadu a na pracovišti na ul. Pod Zvonek 875/26, na těchto dvou místech bylo zřízeno místo zpětného odběru přenosných baterií.

Vybité baterie a akumulátory obsahují **škodlivé látky**, zejména těžké kovy, a i přes své malé rozměry mohou napáchat v přírodě výrazné škody. Když vyhodíme baterie do odpadkového koše, nejčastěji skončí na skládce. Zde mohou po čase znečistit půdu a spodní nebo povrchové vody. Pokud se dostanou s dalším komunálním odpadem do spalovny, znečišťují zase ovzduší. Bylo dokázáno, že těžké kovy obsažené v bateriích mají škodlivý vliv také na lidské zdraví.

Správným tříděním baterií napomáháme k jejich recyklaci. Čím více vybitých baterií se dostane do recyklačního procesu, tím **méně přírodních zdrojů** je nutno vytěžít k výrobě nových. Zdraví nebezpečné materiály, které mnohé baterie obsahují, se podaří prostřednictvím recyklace zachytit. Z jedné tuny baterií lze přitom recyklací znovu získat až 167 kg oceli, 210 kg zinku, 205 kg manganu a přibližně 15 kg niklu a mědi. Věděli jste, že zinek z deseti kilogramů baterií poslouží k výrobě mosazi pro jeden saxofon?

Ročně se v České republice vyřadí přes 1 600 tun použitých baterií a akumulátorů, což odpovídá hmotnosti přibližně 234 slonů samců. Zdá se vám to hodně? Toto množství však představuje pouze 45 % všech baterií dodaných na trh.

Další informace o třídění a recyklaci baterií najdete na www.ecobat.cz.

Českému Těšínu slouží nová čistící a svozová technika

Český Těšín uklízí od září 2019 novým čistícím vůzem. „Víceúčelový stroj MATHEU přispěje k celkové čistotě města. Stroj zametá, vysává listí a čistí také kanálové vpusti. Vpředu má tlakovou vodní lištu na mytí vozovky, agresivní kartáč na ekologické likvidování plevelů, dále má tzv. wapku na mytí zastávek“, popisuje přednosti vozu místostarosta města Tomáš Pavelek. Vůz zakoupila společnost FCC Česká republika, která na základě smlouvy s městem zajišťuje

v Českém Těšíně kromě čištění místních komunikací také svoz komunálních odpadů. V průběhu posledního roku do vozového parku také přibyla ještě tři nová svozová vozidla MAN. Veškerá pořízená technika samozřejmě splňuje nejnovější emisní normy EURO 6. Celková investice do aktuálního přírůstku techniky přesáhla 15 milionů korun.

Kristina Jakubcová,
FCC Česká republika

Víte, co dokáží stromy?

Například jeden mohutný vzrostlý buk o listové ploše 1600 m² zásobuje denně kyslíkem 10 lidí, pohlcuje oxid uhličitý a za rok zachytí ve znečištěných oblastech až tunu prachu. V letním období takový buk odpaří až 400 litrů vody a díky výparu stromy fungují jako vysoce účinná klimatická zařízení, která zmírňují teplotní extrémy městského prostředí. Významný pro tvorbu městského mikroklimatu je nejen výpar, ale také zastínování povrchu pod korunou. Nezastíněné povrchy se přehřívají až na 60 °C a uvolňují sálavé teplo, které zesiluje vedro v zastavěném území. Zeleň vytváří místní mikroklima a výparem podporuje malý koloběh vody v přírodě, který v krajině selhává, a proto naše krajina trpí suchem. Stromy pohlcují zdraví škodlivý hluk, snižují světelný smog, produkují fytoncidy, což jsou látky, které zabíjejí choroboplodné

zárodky a v místech se zelení je více zdraví prospěšných kyslíkových aniontů. Stromy fungují i jako větrolamy a snižují víření prachu způsobeného větrem, chrání půdu, a jsou domovem řady živočichů, hub, lišejníků i rostlin. V jednom starém stromě může žít až 100 druhů živočichů. Pohled do zeleně uklidňuje a zeleň působí relaxačně. Stromy mají v sobě pozitivní energii, kterou naše společnost stále více potřebuje. Srovnávací vědecké studie prováděné ve velkých městech jednoznačně potvrzují, že ve městech s nízkým podílem zeleně dochází k zhoršení zdravotního stavu obyvatel, poruch spánku, koncentrace, snížení pracovního výkonu, zejména děti mají problémy s učením, je v nich vysoký podíl alergiků, vysoká nemocnost i vyšší úmrtnost obyvatel. Některé studie dokonce poukazují na vyšší kriminalitu v městech

s nízkým podílem zeleně. Životní podmínky ve městech ještě zhoršují, prohlubující se klimatické změny. Aby bylo vůbec možné žít ve městech, je třeba do nich dostat co

nejvíce zeleně, zejména stromů, keřů a travnatých ploch.

Daniel Křenek,

Oddělení životního prostředí

Rozbory vody ve studánce U Cikánky nevyšly v mikrobiologických ukazatelích

Městský úřad Český Těšín zajistil u Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě rozbor vody ve studánce U Cikánky, která se nachází na ulici Pod Zvonek nedaleko hřbitova. Studánka je zaevidovaná také na registru studánek <http://www.estudanky.eu/12479-studanka-cikanka>.

Rozbory pokazily koliformní bakterie

První rozbor byl proveden v listopadu 2018 a druhý v srpnu 2019. V obou případech nesplnily normu pro pitnou vodu koliformní bakterie, které v ní být nemohou. Více koliformních bakterií bylo zjištěno v srpnovém vzorku, což je možná způsobeno probíhající pastvou skotu v okolí studánky. Výskyt koliformních bakterií sice není vysoký, ale vodu roz-

hodně nelze považovat za pitnou. Vzhledem k tomu, že byly provedeny jen dva rozbory, není jasné, jak se množství těchto bakterií mění s časem. Nedoporučujeme takovou vodu pít, ale pokud už se někdo rozhodne na vlastní nebezpečí ji pít, měl by si ji převařit min. 10 minut. Je možné, že se potkáte s lidmi, kteří vám budou tvrdit, že vodu pijí už léta a nic jim z ní nikdy nebylo. Mohou mít pravdu, každý organismus může reagovat jinak, ale je třeba si uvědomit, že zrovna ten váš může zareagovat zcela jinak než byste chtěli, proto doporučujeme obezřetnost.

Pesticidy nebyly zaznamenány

Řada vodních zdrojů na našem území je zaneřáděna pesticidy a jejich meta-

boly. Pesticidy jsou i v lidském organismu a způsobují řadu zdravotních problémů. Míra kontaminace závisí nejen na tom, jaké potraviny občané konzumují, ale také jakou vodu pijí. Proto byla roce 2018 analýza zaměřena také na 21 druhů pesticidů zjišťovaných v povrchových a podzemních vodách. Všechny testované pesticidy byly pod mezí stanovitelnosti, což je pozitivní zpráva.

Po chemické stránce je voda až překvapivě dobrá

Dusičnany se pohybují pod normou pro kojeneckou vodu, což je 15 mg/l a norma pro pitnou vodu je max. 0,50 mg/l. V listopadovém rozboru byla hodnota 6,7 mg/l a v srpnovém 8,6 mg/l. Poměrně dobré jsou i ostatní chemické ukazatele. Rozbory vody jsou zveřejněny na stránkách města www.tesin.cz v záložce Město Český Těšín – životní prostředí – vodní hospodářství nebo na tomto odkazu: <http://www.tesin.cz/mesto-cesky-tesin/informace-o-zivotnim-prostredi/vodni-hospodarstvi/rozbor-vody-studanky-u-cikanky/>.

Daniel Křenek,

Oddělení životního prostředí

Veřejná prostranství budou doplněna o cibuloviny

Veřejná plocha městské zeleně na nábřeží Míru bude zatraktivněna mechanizovanou výsadbou kvetoucích směsí cibulovin. Tu ke konci října na ploše 400 m² zajistí renomovaná firma speciálním sázečím strojem. Speciální sázečský stroj nařízne travní drn, dvě šípové radlice jej nadzvednou a pomocí pásových dopravníků vpraví pod drn požadované množství cibulovin. Následně je travní drn zatlačen přítlačnými pěchy, umístěnými v zadní části sázečského stroje. K výsadbě byly zvoleny dvě směsi označené názvem Jeaninne a Avatar. Zvláštní barevný efekt zajistí směs Jeaninne v kombinaci bílých/žlutých narcisů a oranžových tulipánů. Výrazná a výjimečná směs Avatar nabídne několik fází kvetení. V první fázi totiž nakvétají crocusi, posléze se přidávají narcisy a v konečné fázi kvetou tulipány.

Lada Večeřová,

Oddělení životního prostředí

Kontroly kotlů na pevná paliva

Provozovatelům kotlů na pevná paliva o tepelném příkonu 10–300 kW, které jsou součástí systémů teplovodního vytápění, tzn. např. kotle v rodinných a bytových domech, připomínáme, že nastal čas k provedení další kontroly technického stavu a provozu tohoto spalovacího zařízení (první kontrola měla být provedena do 31. 12. 2016). Frekvence provádění těchto kontrol je stanovena v § 17 odst. 1 písm. h) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, a to pravidelně nejméně jednou za tři roky. V případě nejasností kontaktujte oddělení životního prostředí MěÚ Český Těšín – tel. č. 553 035 621. **Irena Kostelencová,** oddělení životního prostředí

SmVaK bojuje s černými odběry pitné vody a nelegálním vypouštěním odpadní vody!

Černé odběry elektřiny nebo pitné vody stejně jako nelegální napojení na kanalizační síť nejsou problémem pouze rozvojových zemí. Nelegální napojování na vodovodní a kanalizační síť, se týká také naší republiky a lokalit, kde provozuje vodovodní nebo kanalizační síť SmVaK Ostrava. Firma proto v letošním roce začala používat moderní technologii na odhalení černých odběrů.

Co to je neoprávněný odběr a jaké jsou sankce?

„Podle Zákona o vodovodech a kanalizacích je nelegální odběr definován jako odběr z vodovodu před vodoměrem, odběr bez uzavřené písemné smlouvy o dodávce vody nebo v rozporu s ní, přes vodoměr, který v důsledku zásahu odběratele odběr nezaznamenává nebo zaznamenává odběr menší, než je odběr skutečný, nebo přes vodoměr, který odběratel nedostatečně ochránil před poškozením,“ vysvětluje ředitel vodovodů SmVaK Ostrava Milan Koníř. Pokud dojde k neoprávněnému odebrání vody z vodovodu, vystavuje se podle výše zmínovaného zákona za tento přestupek fyzická osoba možnosti udělení pokuty až do výše 50 tisíc korun ze strany vodoprávního úřadu. Do stejné výše může vystoupat také pokuta pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu.

„Pokud je napojení na zařízení vodovodů nebo kanalizací provedeno bez souhlasu vlastníka nebo provozovatele, může dojít ke spáchání dalšího přestupku, a to tím, že fyzická osoba nebo právnická či podnikající fyzická osoba neoprávněně manipulují se zařízeními. Jde tedy o další přestupek, který může být penalizován také do výše 50 tisíc korun. Byl-li delikt spáchán opakovaně, může postih dosáhnout až dvojnásobku horní hranice a vyšplhat se až k sto tisícům korun,“ dodává Koníř.

Zmínovaný zákon také umožňuje provo-

zovateli vodárenské infrastruktury přerušit nebo omezit dodávku vody nebo odvádění odpadních vod do doby, než pro to pomine důvod, který udává legislativa. To vše samozřejmě není pro odběratele, který se pokouší o podvod, zadarmo. Jak přerušení dodávky, tak její obnovení představuje významný finanční náklad.

Nelegální odběry pitné vody je možné rozdělit do dvou skupin. „V prvním případě jde o nezákonný odběr pitné vody přímo z vodovodní sítě z hydrantu, druhou skupinou jsou nelegální odběry před vodoměrem,“ upřesňuje Koníř.

Jak jsou černé odběry zjišťovány?

I v tak konzervativním oboru, jakým je vodárenství, jde pokrok ve využívání moderních technologií v oblasti telekomunikací, přenosu dat a kamerové techniky velmi rychle dopředu. Platí to také pro společnost SmVaK Ostrava, která v letošním roce nasadila vysoce sofistikovaný systém monitoru úniků. „24 hodin denně 365 dní v roce vyhodnocuje nástroj anomálie ve vodovodní síti. V systému je analyzováno obrovské množství dat z 842 distriktů, na které jsme naši síť rozdělili. Díky zmenšení sledovaných oblastí jsme proto schopni rychle a velice přesně lokalizovat jak úniky, které mohou souviset s havárií nebo jinou mimořádnou skutečností, ale také ty, které mohou být důsledkem neoprávněných odběrů,“ říká generální ředitel SmVaK Ostrava Anatol Pšenička.

Možností je ale více. Například odběry z hydrantů zachytí monitorovací systém SmVaK Ostrava. V případě, že jsou vyhodnoceny jako podezřelé, nezvyklé nebo anomální vyjíždí pohotovostní technici do terénu situaci prověřit. „Často se jedná o cvičení dobrovolných hasičů, kteří tuto skutečnost zapoměli nahlásit a neměli uzavřenou smlouvu, ale setkáváme se také s případy, kdy si lidé chtějí načerno naplnit bazén pomocí hadice z hydrantu. V souvislosti s tím, jak se problematika sucha stává důležitým tématem společenské, politické nebo mediální agendy, si navíc občané více všimají popisovaných odběrů a dalších netypických situací. Dostáváme od nich pak upozornění na tuto nelegální činnost. Tyto podněty prověřujeme a v případě, že se prokáží jako oprávněné, tak je sankcionujeme, jak nám umožňuje legislativa,“ popisuje Pšenička.

Nelegální odběry u vodovodních přípojek jsou odhalovány také pomocí kamerové techniky. SmVaK Ostrava v letošním roce zakoupily novou kameru, která je schopna projít i potrubím velmi malého průměru. Její pomocí je možné zdokumentovat nelegální odbočku pro odběr pitné vody před vodoměrem. „Existují i další možnosti, jak na nelegální odběry přijít. Ty si necháme jako naše interní know-how, abychom podvodníkům jejich situaci neulehčovali a nedávali jim možnost, aby se poučili,“ dodává Milan Koníř.

Odvádějíme odpadní vody legálně

Popisovaná problematika se stejně jako dodávek pitné vody týká také neoprávněného vypouštění odpadních vod do kanalizace pro veřejnou potřebu. „Legislativa specifikuje, že může jít o neoprávně-

vypouštění v případě, kdy nebyla uzavřena písemná smlouva o odvádění odpadních vod, případně jsou odpadní vody vypouštěny v rozporu s ní. Nelegální je také vypouštění odpadní vody v rozporu s podmínkami, které udává kanalizační řád. Odpadní vodu není možné vypouštět ani přes měřicí zařízení neschválené provozovatelem, nebo přes měřicí zařízení, které v důsledku zásahu odběratele množství vypouštěných vod nezaznamenává, nebo zaznamenává menší množství než skutečné,“ vysvětluje ředitel kanalizací SmVaK Ostrava Jan Tlolká.

Příkladem podle něj může být vypouštění závadných látek do kanalizace, které zmínovaný řád zakazuje, používání drtičů kuchyňského odpadu nebo vypouštění dešťových vod do splaškové kanalizace.

„Při neoprávněném vypouštění se fyzická osoba jako odběratel dopouští přestupku, za který může být uložena pokuta až do výše 100 000 korun. Právnická osoba a podnikající osoba jako odběratel se dopouští správního deliktu, za který mu může být uložena pokuta až do výše 100 000 korun,“ konkretizuje Tlolká.

Stejně jako v případě pitné vody existují i v případě nelegálního odvádění vody odpadní způsoby, jak tuto skutečnost odhalit. „Kanalizace například kontrolujeme speciální kamerou. Kontroly probíhají také během rekonstrukcí kanalizační sítě. Další technické nástroje, jak dokážeme nelegální vypouštění efektivně odhalit, bych si raději nechal pro sebe, abychom situaci případným podvodníkům neulehčovali,“ uzavírá Jan Tlolká. (red)

Prohlídka rekonstruované výstavní budovy Muzea Těšínska v Českém Těšíně

Zástupci Regionální rady rozvoje a spolupráce Třinec, města Český Těšín a řady dalších obcí a měst z české části Těšínského Slezska navštívili rekonstrukci budovy Muzea Těšínska v Českém Těšíně. Budova prochází rozsáhlou rekonstrukcí, která muzeum po mnoha letech příprav od loňského roku promění v moderní zařízení s expozicemi věnovanými vlastivědě a přírodovědě Těšínského Slezska.

Podle 1. náměstka hejtmana Moravskoslezského kraje pro kulturu a památky Lukáše Curyla jsou v současné době dokončovány rozsáhlé stavební úpravy budovy. Od příštího měsíce pak bude následovat vybavování opravených prostor interiéro-

vými prvky a budování nových expozic s řadou multimediálních prvků. Pro Moravskoslezský kraj je to jedna z nejvýznamnějších investičních akcí a celkové náklady projektu jsou bezmála 112 milionů korun. Nově rekonstruované muzeum, podle ředitele muzea Zbyška Ondřeje, přivítá první návštěvníky na jaře příštího roku. A to v rámci jakéhosi „záběhového“ provozu. Slavnostní otevření nového muzea pak vedení muzea plánuje na 28. července 2020, kdy uplyne rovných sto let od rozhodnutí o rozdělení Těšínského Slezska mezi Polsko a Československo.

Budova muzea pocházející z let 1884–1885 patří mezi nejhezčí budovy

nacházející se v centru Českého Těšína. Rekonstruované prostory nabídnou návštěvníkům prostřednictvím stálých expozic pohled do života obyvatel Těšínského Slezska v minulosti. Podle historika Radima Ježe, který je koordinátorem náročných příprav, se návštěvníci expozic budou moci seznámit s přírodními poměry, s počátky

dolování uhlí, etnografickými, uměleckými a jinými sbírkami. Nebude scházet ani historie rodu Piastovců až po první republiku. Muzeum připravuje edukační programy pro školní výpravy, ale i programy pro širokou veřejnost. Nová bude i muzejní vědecká knihovna a velký prostor a zázemí získá muzejní pedagogika. (red)

Stavební vývoj Českého Těšína do roku 1939 (41. část)

Stavba č. 40/6

Dům Eduarda Blascheho

V lednu 1903 Eduard Blasch zakoupil od Samuela Libermanna (viz Stavební vývoj č. 40) pozemek se záměrem nechat si postavit vlastní dům. Stavební parcela byla vyčíslena na 12 tisíc korun rakouských. V dubnu téhož roku byla připravená projekční dokumentace a po schválení stavebním úřadem se ihned začalo s výstavbou. Trojpodlažní dům navrhl a zároveň vystavěl Albert Dostal. Novému stavení bylo přiděleno konskripční číslo 32 (v meziválečném období nahrazeno č. 315) pro městskou čtvrť Saská kupa a orientační číslo 3 (později nahrazeno č. 6). Majitelem domu byl doktor Johann Eduard Blasch, který od roku 1896 působil na postu veterinárního komisaře v dnes již neexistujícím soudním okrese Jablunkov. O dva roky později se přestěhoval do Těšína, kde nahradil na obdobném postu Rudolfa Hofera. V tomto období si spolu s manželkou Luisou pronajímali byt v činžovním domě Alberta Dostala (ul. Nádražní 37/9). Z manželství rodiny Blaschových se narodili tři synové: Gunther, Alfred a Kurt. V únoru 1910 byl zemským prezidentem pro rakouské Slezsko povýšen na veterinárního radu. V prvním roce světové války přispěl do veřejné sbírky, která se týkala drahých kovů. Daroval tři zlaté prsteny a jeden zlatý knoflík. Po vzniku Českého Těšína působil na postu okresního zvěrolékaře

a po smrti kolegy doktora Leopolda Neumanna v roce 1930 dokonce na postu městského veterináře. Avšak v únoru následujícího roku odešel po skoro čtyřiceti letech práce do zaslouženého důchodu. Jeho nástupcem se stal doktor Eduard Blažek. Johann Eduard Blasch zemřel v roce 1937 ve věku 68 let a byl pohřben na městském hřbitově. V místních novinách Nasz Lud byl otištěn krátký článek, ve kterém se vzpomínalo na jeho klidnou povahu, zdvořilost a především celoživotní profesní zkušenosti. Jako státní úředník se politicky neangažoval, proto byl oblíben širokou veřejností. Byl profesně velmi aktivní a pomáhal mnoha sdružením, kde přednášel, prezentoval a radil v záležitostech spojených s chovem hospodářských zvířat. Úzce spolupracoval s polským hospodářským sdružením „Towarzystwo Rolnicze dla Księstwa

Ve spodní části arkýře je umístěn monogram s překrývajícími se písmeny LEB – Luisa a Eduard Blaschovi. FOTO | CZESŁAW KRAJNA

Cieszyńskiego w Cieszynie“, které bylo založeno již v roce 1868. Své dovednosti prezentoval taktéž na Zemské rolnické škole v Chotěbuzi, kde se vyučovalo od roku 1872.

Stavba č. 39/7

Dům Romana Hessa

Sousední dům malíře Romana Hessa patřil kdysi k opravdovým skvostům a byl bezesporu nejvzhlédnějším domem podél celé Nádražní ulice. Tuto výjimečnost získal teprve v roce 1903, kdy proběhla rozsáhlá přestavba původního dvojdomu. Ano, dříve se tento dům skládal ze dvou celků. Nejprve byla v roce 1893 postavená jižní část (směrem k vlakovému nádraží) a teprve o tři roky později severní část. Obě budovy obdržely společné konskripční číslo 25 (v meziválečném období nahrazeno č. 308) pro městskou čtvrť Saská kupa a dvě orientační čísla 5 a 7. Původně se jednalo o dvoupodlažní činžovní domy, které se nevyznačovaly ničím zvláštním. Teprve se zmíněnou rozsáhlou přestavbou, která spočívala v nadstavbě třetího patra a podkrovního bytu, obdržel tento dvojdům zcela novou secesní fasádu. Do současnosti se dochoval pouze mistrně ozdobený rostlinnými motivy ocelový balkon. Avšak původně byla značná část průčelí ozdobená secesní ornamentikou a navíc doplněná freskou, která navazovala na tvorbu vídeňského architekta Otto Wagnera, jež se proslavil výzdobou tzv. Majolikového domu ve Vídni. Autorem této jedinečné fasády byl snad sám majitel Roman Hess. Všechny stavební a projekční práce, které probíhaly v období 1893–1903 provedl, již zmíněný Albert Dostal, od kterého Roman Hess rovněž odkoupil stavební parcelu. Vjezd povelozem z Nádražní ulice na rozsáhlé nádvoří umožňoval široký průjezd uzavírání dvoukřídlými dveřmi. V současnosti tento průjezd slouží jako vchod

Detailní pohled na balkon a okolní fresky. Kolem roku 1913. FOTO | SOUKROMÁ SBÍRKA CZESŁAWA KRAJNY

do obchodních místností. Na vlastním nádvoří se rozkládal vsutku rozlehlý komplex zděných i dřevěných hospodářských budov, ve kterých se nacházely: dílny, skladiště, kanceláře, vozovny, stáje, kůlny, prádelny a záchody. Většinu těchto objektů, které vznikaly postupně, postavil Eugen Fulda, Gustav Raimann a Carl Friedrich. V roce 1923 betonářská firma Pittel und Brausewetter zhotovila nad těmito objekty ucelenou železobetonovou střechu, která nyní slouží jako terasa. Jelikož obchodní místnosti byly zpoloviny své výšky pod úrovní chodníků, musely být proti vniknutí zlodějů chráněny mřížemi. Navíc po setmění bezpečný vchod do hlavní budovy zajišťovala plynová lampa. Od roku 1903 se v budově nacházela německá mateřská škola pod vedením Anny Sliwky a následně od roku 1912 Marthy Mojsischek. Mateřinku využívali v první řadě rodiče zaměstnaní v Kohnově fabrice na ohýbaný nábytek, která se nacházela v prostorách současného autobusového stanoviště. Je velice pravděpodobné, že toto předškolní zařízení bylo financováno z peněz zmíněné fabriky.

Dvojdom Romana Hessa před přestavbou na trojpodlažní budovu. Vlevo je vidět nezastavěnou proluku, kterou v roce 1903 vyplní dům Eduarda Blascheho. Kolem roku 1900. REPRO | ŚLĄSKA BIBLIOTEKA CYFROWA

Současný pohled na dům Eduarda Blascheho.

FOTO | CZESŁAW KRAJNA

Pohled z Nádražní ulice na domy Eduarda Blácha a Romana Hessa. Kolem roku 1905.
FOTO | SOUKROMÁ SBÍRKA CZESŁAWA KRAINY

Celkový pohled na dům Romana Hessa. Kolem roku 1935.
SOUKROMÁ SBÍRKA CZESŁAWA KRAINY

Nutno zde doplnit, že již v roce 1886 se v dobovém tisku rodiče dožadovali jejího otevření. Koncem roku 1931 se matka přestěhovala do čerstvě postaveného městského domu na ul. Havlíčkova 187/6 (nyní pobočka městské knihovny). V meziválečném období sídlily v pronajatých prostorách tyto subjekty: spediční firma Alfreda Bergera, pobočka pojišťovací agentury „Lloyd“ se sídlem v Praze, kterou zastupoval Richard Bondy, fotoatelier „Foto – Elsner“ Jakoba Elsnera a také Wilma Haas, která nabízela výuku francouzštiny. Avšak nejvýznamnější obchod, který se zde od roku 1924 nacházel, bylo železářství Josefa Eisenberga. Jednalo se

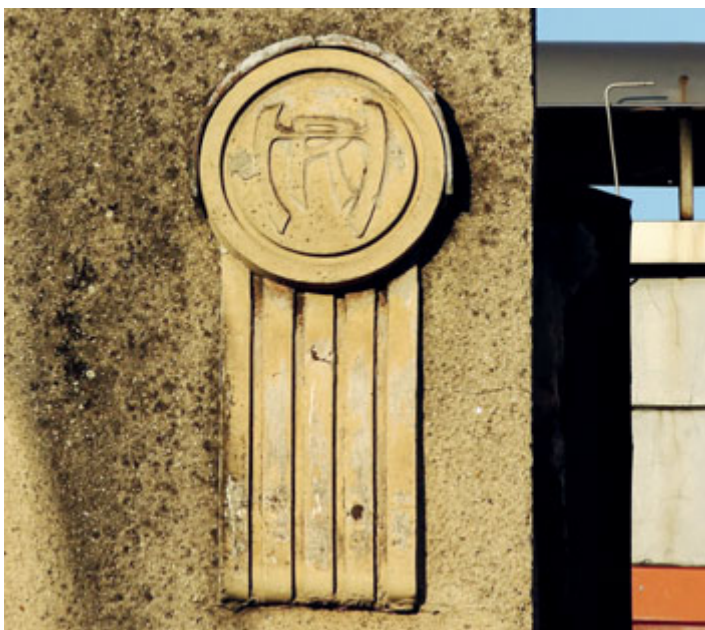
o jedno z největších a zároveň nejlépe vybavených obchodů tohoto sortimentu v Českém Těšíně. Prodávalo se tam vše co nějakým způsobem souviselo s hospodářstvím nebo zemědělstvím: pluhy, sekery, lopaty, vidle, hrábě, pletivo, ostnatý drát, roury, hřebíky atd. Kromě toho byl nabízen i stavební materiál: cement, vápno, střešní lepenky, barvy, laky atd. Nad obchodem, který zaměstnával až 12 osob visela trojjazyčná reklama: Železné zboží – Eisen handlung – Handel želaza. Kromě již zmíněných obchodů se v části hospodářských budov v letech 1920–1929 nacházela líkérka Emila Eichnera (viz Stavební vývoj 38. část).

Jak už jsem poznamenal, majitelem domu byl malíř, natěrač a lakýrník. Jeho otec Adam Hess byl rovněž malířem a stejně tak i jeho druhý syn Rudolf. V roce 1910 postihla Romana Hesse tragická událost. Manželka Rosa rozená Köhler zemřela ve věku pouhých 39 let na zánět mozkových blan. Byla matkou čtyř dětí: Marie, Stephanie, Edeltrud a Adolfa. Není zřejmé zda po smrti první manželky se Roman Hess opětovně oženil. Víme pouze, že v meziválečném období bydlela v domě rovněž Emilie Hess.

Roman Hess byl pro své malířské dovednosti velmi žádaným, a proto uvedme alespoň dva příklady. V roce 1893 provedl malířské a lakýrnické práce v římskokatolickém kostele svatého Klemense v Ustroni (nyní v polské části Těšínského Slezska). V rodném Těšíně v roce 1906 provedl obdobné práce v nově postaveném komplexu německých měšťanských škol na rohu současných ulic Jana Michejdy a Jana Matejky. Ve stejném roce finančně přispěl na „Internat imienia błogosławionego Melchiora Grodzieckiego dla uczniów katolickich polskich szkół średnich w Cieszyńie“ (Internát blahoslaveného Melchiora Grodeckého pro žáky katolických polských středních škol v Těšíně). V roce 1913 byl vylosován jako zástupce do těšínské soudní poroty. Je ironií osudu, že o dva roky později byl sám souzen. Stalo se tak v souvislosti s pronevrou benzínu, jež patřil armádě a byl uskladněn v prostorách Kohnovy fabriky. Zjistilo se, že úředník Alfred Kohn spolu s několika místními obchodníky rozprodával státní rezervy. V této souvislosti proběhl vojen-

Dobová reklama z roku 1924, kdy bylo otevřeno železářství Josefa Eisenberga.
REPRO | ŚLĄSKA BIBLIOTEKA CYFROWA

V horní části podkrovního bytu lze spatřit monogram s překrývajícími se písmeny RH – Roman Hess. FOTO | CZESŁAW KRAINA

ský soud, ve kterém bylo obviněno celkem šest osob. Verdikt pro strážce byl nemilosrdný – obdržel 8 let těžkého žaláře. Stejný rozsudek obdržel Rudolf Hartmann – obchodník s železným a stavebním zbožím (viz Stavební vývoj č. 3). Roman Hess byl nakonec omilostněn. Po válce a následně po rozdělení města mezi dva státy otevřel se svým synem Adolfem pobočku v Těšíně, která sídlila v domě Richarda Grünbauma (nyní ul. Przykopa 2). Kolem roku 1930, již letitý Roman Hess přenechal renomovaný malířský podnik nástupci Aloisovi Gorniakovi. V roce 1942 umírá ve věku 78 let. Jeho ostatky byly uloženy do rodinné hrobky na těšínském komunálním hřbitově (ul. Katowicka), kde od roku 1910 spočívá jeho manželka. Kromě rodiny Hessů jsou tam i pozůstatky rodiny Eisenbergů.

Czesław Kraina

125 let od posvěcení kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova

Po zářijové připomínce úmrtí zdejšího rodáka svatého Melichara Grodeckého si českotěšínská farnost v říjnu připomíná další významné výročí. Tím je 125 let od posvěcení někdejšího jezuitského, současného farního kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Přiblížme si v následujících řádcích tyto události z konce 19. století.

Novodobá historie těšínských jezuitů se začíná psát rokem 1885, kdy byl do Těšína poslán polský člen řádu Franciszek Wójcikowski (1826–1893), aby převzal místo duchovního v klášteře alžbětinek na náměstí. O rok později získal pomocníka v osobě kněze Paula Felixe Bertrama Rubona. Dodejme však,

Portrét P. Paula Rubona, jezuitského superiora v Těšíně a budovatele kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova (foto autor)

že tyto aktivity se nesetkaly s přílišným nadšením u starosty města Johanna Demla. Zmíněný Rubon se narodil 4. ledna 1842 v Berlíně jako syn francouzského katolíka a německé luteránky. Po ukončení středoškolské docházky vstoupil 15. října 1859 do Tovaryšstva Ježíšova. Dne 2. srpna 1870 přijal kněžské svěcení. Jezuité v roce 1886 započali s aktivní misijní činností v okolí Těšína. Rubon vedl rekolekce (exercicie) v německém jazyce pro těšínské sestry alžbětinky a boromejky. Započal také s rekolekcemi v polštině. Jezuité začali brzy pomýšlet na výstavbu vlastní rezidence. V roce 1890 byly za tímto účelem zakoupeny se souhlasem vratislavského biskupa Georga Koppa nemovitosti v Albrechtově aleji na Saské Kupě v levobřežní části Těšína.

Rubon se stal roku 1890 novým superiorem formující se těšínské rezidence. Tuto osobnost je možno označit za hlavní hybnou sílu pro vznik nového důstojného sídla zdejších jezuitů. Stavební práce započaly již v létě 1891. Nedělního odpoledne 11. června 1893 byl položen a Rubonem požehnan základní kámen k výstavbě kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova. Byla do něj vložena pamětní schránka s pamětním spisem. Slavnost byla ukončena německým kázáním zdejšího jezuitu Antona Mühla. Výstavbu novogotického chrámu a sousedící rezidence Tovaryšstva Ježí-

Pamětní deska s latinským nápisem o posvěcení chrámu vsazená do zdi presbytáře (foto autor)

šova finančně podpořili rovněž vratislavský biskup Georg Kopp a arcivévoda Albrecht Habsburský, vlastník Těšínské komory. Realizovala ji těšínská firma Fridricha Eduarda Fuldy. Autorem projektu vypracovaného již v červnu 1892 byl vídeňský architekt Ludwig Zatzka (1857–1925). Později navrhl podobný kostel pro čtvrť Breitensee ve 14. vídeňském okrese Penzing. Jedná se o farní kostel sv. Vavřince vystavěný v letech 1895–1898. Opavský Týdeník z 20. září 1893 přinesl krátkou informaci: „*Stavba kostela, jež OO. Jesuité v aleji v Těšíně započali, postoupila tak daleko, že celý kostel již břidlicí pokryt jest. Na příští rok má i tento chrám posvěcen býti.*“ Již 9. září 1894 se jezuité mohli nastěhovat do nové budovy.

Toužebně očekávaným dnem se pak stala středa 10. října 1894, kdy mělo proběhnout posvěcení nového chrámu. Hlavní komunikační tahy ve městě byly vyzdobeny, na obou koncích mostu pod zámek stály slavobrány, další byla instalována u vjezdu do Albrechtovy aleje. Již předchozího dne přijížděli do Těšína významní hosté, např. hrabě Karl Maria Coudenhove, slezský zemský prezident. Vratislavský biskup, kardinál Georg Kopp dorazil vlakem ve večerních hodinách. Na nádraží byl přivítán prelátem Karlem Findinským, jenž tehdy zastával úřad generálního vikáře pro

rakouskou část vratislavské diecéze. Byli zde v hojném počtu přítomni rovněž zástupci duchovenstva, města a arcivévodských komorních statků. Nejvyšší slezský duchovní pastýř se odebral v průvodu k novému kostelu, kde předal Rubonovi relikvie určené pro hlavní oltář. Poté se ubytoval v klášteře boromejek. Krátce před konsekrací kostela, která započala ve středu 10. října v 7 hodin ráno, dorazil do Těšína vlakem arcivévoda Fridrich Habsburský, vlastník Těšínské komory. Po obřadech posvěcení chrámu a pontifikální mši pronesl kardinál Kopp kázání. Vyzýval v něm shromážděné davy ke spolupráci s Boží láskou a zakončil ho výzvou, aby již na vezdejšíh světě žili životem nebe. Poté udělil požehnání. V odpoledních hodinách téhož dne proběhlo ve farním kostele sv. Máří Magdalény slavnostní uvedení Karla Findinského do úřadu těšínského faráře s následným žehnáním novostavby objektu fary a generálního vikariátu (dnes Plac Dominikański). Večer se vzácní hosté zúčastnili divadelního představení v klášteře boromejek. Byl mu přítomen i hrabě Heinrich Larisch-Mönnich, který následujícího dne odjel s kardinálem Koppem do Karviné, kde proběhlo žehnání základního kamene pro nový farní kostel sv. Jindřicha.

Dodejme, že z Rubonovy iniciativy při nově založeném těšínském chrámu

Světitel kostela Georg Kopp (1837–1914), vratislavský biskup v letech 1887–1914, kardinál od roku 1893, poslanec slezského zemského sněmu v Opavě (archiv autora)

Dobová pohlednice znázorňující tehdejší Albrechtovu alej a její novou dominantu, roku 1902 (Muzeum Těšínska)

vzkvétal bohatý katolický spolkový i liturgický život. Přes dominantní německý charakter zdejší rezidence nebylo zapomináno na pastorační Poláků a Čechů. V roce 1898 zde působilo již pět jezuitských kněží a tři řádoví bratři, kteří se spolupodíleli na aktivní misijní činnosti. Paul Rubon stál v čele těšínské komunity do roku 1898. Zemřel 29. ledna 1903 v Krakově.

V roce 1922 převzala těšínskou rezidenční

československá provincie jezuitů. Již předchozího roku byla při kostele Nejsvětějšího srdce Ježíšova ustavena prozatímní duchovní správa. Českotěšínská farnost byla založena až 8. června 1934. Tehdy k ní kromě města Český Těšín náležely části obce Chotěbuz (Podobora a Zpupná Lhota), dále pak obce Mosty a Svibice.

PhDr. David Pindur, Ph.D.

(Muzeum Těšínska)

Pohled do interiéru kostela Nejsvětějšího srdce Ježíšova, jenž byl před první světovou válkou nejpopulárnější a nejnavštěvovanější svatyní v Těšíně, rok 1911 (Muzeum Těšínska)

ČESKÝ TĚŠÍN

SENIOR DOPRAVA

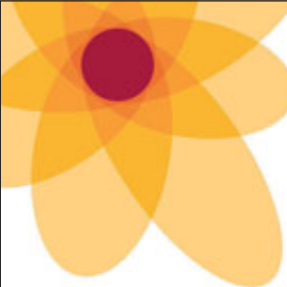
Služba je určena pro osoby starší 65 let.
Cena jedné jízdy je 20,- Kč.
Maximálně je možné vybrat 6 jízd měsíčně.

pondělí - pátek
7:00 - 15:00

OBJEDNÁVKY A INFORMACE NA TEL.:
pondělí - pátek od 7:00 do 15:00 hodin

607 752 550

Senior doprava ČČK je finančně podporována městem Český Těšín

Senior Point

Český Těšín

Co u nás najdete:

- Vyskolenou obsluhu, která Vám pomůže najít potřebné informace, např. o místních seniorských sdruženích a spolcích
- Informace z oblasti bezpečnosti, prevence např. formou přednášek či besed
- Klidné a přátelské prostředí a prostor k popovídání si
- Možnost REGISTRACE DO SLEVOVÉ SÍTĚ SENIOR PAS
- Posezení s drobným občerstvením
- Přístup k počítači s internetem
- Nabídka dobrovolných aktivit
- Bezplatné specifické konzultace - např. v oblasti práv (na objednání)

Kde nás najdete:
Budova Centra sociálních služeb Český Těšín
Sokolovská 1997, 737 01 Český Těšín
tel.: 770 179 685
e-mail: tesin@seniorpointy.cz
www.SeniorPointy.cz

Všechny služby jsou ZDARMA

Máme pro Vás otevřeno:
Pondělí: 9.00 - 13.00
Čtvrtek: 9.00 - 13.00

Projekt Senior Point podporuje Jiří Navrátil, náměstek hejmana Moravskoslezského kraje pro sociální oblast

Těšíme se na Vaši návštěvu!

SPOLEČNĚ
ČESKÝ TĚŠÍN
Moravskoslezský kraj
Projekt je financován z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Polskie Gimnazjum obchodzi jubileusz

Historia naszej szkoły sięga 1909 roku, kiedy na mocy rezolucji wydanej dnia 7 września 1909 r., Wiedeńskie Ministerstwo d/s Wyznania i Oświaty zezwoliło na otwarcie polskiego gimnazjum w Orłowej. Ceremonia otwarcia odbyła się 23. 9. 1909. W ten sposób powstało Polskie Realne Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego. Za swego patrona wybrała sobie szkoła wybitnego poetę okresu romantyzmu. Szkoła w Czeskim Cieszynie została założona w 1949 r. poprzez usamodzielnienie polskich klas paralelnych, które istniały tam od 1938 r. w ramach czeskiego gimnazjum przy ulicy Frydeckiej w Czeskim Cieszynie. Od 1953 r. mieści się w budynku wraz z Polską Szkołą Podstawową z Polskim Językiem Nauczania na ulicy Hawliczka w Czeskim Cieszynie. W 1994 r. dobudowano do istniejącego budynku szkolnego nowy budynek dla potrzeb gimnazjum. W 1964 r. Gimnazjum w Czeskim Cieszynie połączyło się z Realnym Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Orłowej i od tej daty istniało jako klasy elokowane w Orłowej. W 1993 r. szkoła przeniosła się z Orłowej do Karwin. W 2009 r. działalność klas w Karwinie została zakończona, a klasy karwińskie przeniosły się do Czeskiego Cieszyna. W roku jubileuszowym, kiedy

obchodzono 105 lat Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego w Orłowej oraz 65 lat Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie, do nazwy szkoły powrócił patron Juliusz Słowacki. Od tej chwili oficjalna nazwa brzmi: Polskie gymnázium – Pol-

skie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace. W tym roku szkolnym przypada okrągła rocznica powstania naszego Gimnazjum – 110. rocznica Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego na Obrokach w Orłowej i 70. rocznica usamodzieln-

nienia się Gimnazjum w Czeskim Cieszynie.

Pragniemy jak najserdeczniej zaprosić do wspólnego świętowania Jubileuszu w dniach 18 i 19 października 2019.

Mgr. Andrzej Bizoń,
dyrektor szkoły

POLSKIE GIMNAZJUM
im. JULIUSZA SŁOWACKIEGO
W CZESKIM CIESZYNIE

110/70

Program

16 PAŹDZIERNIKA 2019
Teatr Cieszyński
Wielka Galeria TC

Migawki gimnazjalne
wystawa okolicznościowa

18 PAŹDZIERNIKA 2019
Orłowa - Obroki 13:00

Uroczystość wspomnieniowa
pod pomnikiem Gimnazjum

19 PAŹDZIERNIKA 2019
Gimnazjum 13:00 - 18:00

„Dzień Otwarty”
spotkania absolwentów w budynku szkoły

Teatr Cieszyński 15:00
„To nasz Gimpel”
Gała w Teatrze w Czeskim Cieszynie

KASS Strzelnica 17:00
„Bawimy się na Strzelnicy”
spotkanie towarzyskie

Obchodní akademie v Českém Těšíně slaví 90 let od svého založení a 70 let výuky v polském jazyku

Z historie

Historie Obchodní akademie v Českém Těšíně je rozmanitá a bohatá, tak jako historie celého našeho regionu. Škola byla slavnostně otevřena 3. září 1929 jako Veřejná československá městská obchodní škola. Ve školním roce 1937–1938 byla kromě obchodní školy otevřena Soukromá československá čtyřletá obchodní škola Slezské Matice osvěty lidové a o rok později přejmenovaná na Československou obchodní akademii. V těžkých válečných letech byla škola německými úřady uzavřena. Po válce byla výuka slavnostně obnovena 10. září 1945 a škola získala od MNV stálou prostornou budovu na ul.

v projektu European Business Game spojuje odborné znalosti s konverzační pohotovostí v anglickém jazyku.

Škola má v jubilejním roce 318 žáků, pracuje zde celkem 38 zaměstnanců, z toho 30 pedagogů. Kmenové třídy i odborné učebny jsou vybaveny moderními technologiemi – výkonnými počítači, tablety, prezentační technikou a měřicími přístroji financovanými z fondů EU. Na rychlou počítačovou síť je připojeno 200 počítačů. Žáci mají k dispozici digitální učební materiály. Školní budova se pak po rekonstrukci stala ozdobou historické zóny města. Výuka se nezaměřuje pouze na ekonomii, ale i na aspekty ekologické

škole je v mnohých případech velmi silné – absolventi do ní směřují své děti, bývalí žáci se vrací do školy jako učitelé.

Toto významné jubileum se pro nás stává příležitostí, abychom vyjádřili úctu a poděkování všem, kteří se na vytváření dnešního obrazu školy podíleli a doposud podílejí. Poděkování patří především všem učitelům, kteří na naší škole pracovali, i těm, kteří na ní působí dnes, za jejich obětavost, trpělivost, za trvalou snahu probouzet u mladé generace touhu po vědění. Poděkování patří také všem správním i provozním zaměstnancům, kteří se obětavě starají o provoz školy a spoluvytvářejí příjemné prostředí i dobrou pracovní atmosféru. Děkujeme absolventům naší školy, kteří šíří její dobré jméno mezi zaměstnavateli i na vysokých školách. Poděkování patří i městu Český Těšín, které každoročně podporuje aktivity našich žáků.

Jubileusz 70-lecia

Historia klas polskich rozpoczęła się w roku szkolnym 1949–1950, kiedy to w ówczesnej Wyższej Szkole Gospo-

darczej otwarto czteroletnie studium z polskim językiem nauczania dla studentów narodowości polskiej. W tym roku naukę w polskiej klasie podjęło 33 uczniów. W obecnym czasie (od roku 2013) nie mamy już samodzielnych klas polskich. Niż demograficzny spowodował obniżenie zainteresowania o studium w języku polskim. W każdym roczniku mamy tzw. klasę mieszaną, gdzie połowa klasy uczy się w języku polskim. Klasa ta ma poszerzony zakres dzielonych przedmiotów, właśnie z powodu języka nauczania. Uczniom polskich grup wszystkie informacje i pojęcia fachowe przekazywane są dwujęzycznie, co stanowi dla przyszłych ekonomistów ogromny potencjał stwarzający szansę zatrudnienia w firmach z udziałem międzynarodowym. Region po obu stronach Olzy, ale nie tylko, to sieć firm z europejskim zasięgiem handlowym, w których każdy język, w tym i język polski, jest dla potencjalnego pracownika wielkim priorytetem i zwiększa szansę zatrudnienia.

Ing. Kristina Bončková
ředitelka školy

Sokola Tůmy 12, kde sídlí dodnes. Počítaje školním rokem 1949–1950 byla zahájena výuka v třídě s polským jazykem vyučovacím. Název školy se během její historie měnil mnohokrát. V povědomí občanů zůstala dlouho pod názvem Střední ekonomická škola neboli ekonomka. V roce 1990 se škola vrátila k názvu obchodní akademie.

Škola dnes

Jednadvacáté století školu postavilo před nové úkoly a výzvy. Dva současné maturitní obory (Obchodní akademie a Ekonomické lyceum) nabízejí výuku odborných předmětů i cizích jazyků moderními metodami s významnou podporou informačních technologií. Do výuky jazyků jsou zapojeni rodilí mluvčí. Nechybí pracovní stáže do oblastí anglicky a německy mluvících zemí z projektů Erasmus+ a Pasch. Spolupráce se zahraničními školami

a environmentální. Nabízí pestrou škálu sportů, tak aby se žáci naučili kompenzovat budoucí sedavý způsob zaměstnání. Na turistické a lyžařské kurzy absolventi vzpomínají i po letech.

O kvalitách našich žáků vypovídá řada významných umístění v soutěžích odborných, jazykových a také ve sportu. Absolventi, rodiče i žáci školy ocenili její kvalitu v soutěži „Škola roku“. Vysokou úroveň a úspěšnost u maturitních zkoušek a v dalších pedagogických i hospodářských procesech ocenila Česká školní inspekce i další kontrolní orgány.

Mnohé se s časem mění, však to, co zůstává pořád stejné, jsou lidé – žáci, rodiče, učitelé a ostatní zaměstnanci, tj. ti, kteří mají zájem na vzdělávání naší mladé generace a na tom, aby tento proces probíhal zajímavě, poutavě a v přátelské atmosféře. Pouto ke

Milí čtenáři, přijměte naše pozvání k nahlédnutí do historie i současnosti naší školy. V rámci oslav jubilea školy vás srdečně zveme na Dny otevřených dveří:

- **9. listopadu 2019 od 8.00–18.00 hodin** zveme k návštěvě absolventy školy
- **12. prosince 2019 od 8.00–16.00 hodin a také 23. ledna 2020 od 12.00–17.00 hodin** zveme žáky-uchazeče o studium a rodiče

Skauting jako příprava na život?

„Co si představíš, když se řekne slovo skaut?“ Tuto otázku jsem položila několika lidem. Ač byly odpovědi různé, tak měly stejnou myšlenku. Abych to zobecnila. Skauting je celosvětové hnutí, jehož cílem je výchova a sebevýchova lidí všech věkových kategorií. Celosvětový skauting zavedl vojenský generál Robert lord Baden Powell, který nesl myšlenku připravit děti a mládí do života. Odvíjí se od toho i skautské heslo "Buď připraven!".

Já bych vám teď ráda představila, jak se připravujeme do života u nás na středisku Zlatá Orlice v Českém Těšíně. Jsme dva oddíly vodních skautů – 1. dívčí oddíl Kosatky a 2. chlapecký oddíl Kompas složené z těch nejmenších – světlušek, přes skauty a skautky, až po rovery, činovníky a oldskauty. Během roku se každý pátek společně setkáváme na našem středisku poblíž Těšínské přehrady. Během našich

schůzek se učíme spoustě dovednostem, ať už z různých naučných nebo týmových her, nebo čistě z praktických činností nezbytných pro život v přírodě. Pátečními schůzkami ale naše aktivity nekončí. V dubnu jsme se tradičně vydali k mohyle na Ivančence, abychom uctili památku skautů popravených za účast v protinacistickém odboji. Také jsme se zúčastnili akce "Uklidíme svět, uklidíme Česko" kde jsme se vydali na úklid našeho nejbližšího prostředí okolo Těšínské přehrady. Když jsme viděli ta kvanta odpadu, znovu jsme si uvědomili, jak moc důležité je pečovat o přírodu kolem nás. I přes všechny tyto skvělé akce se všichni nejvíce těší na náš každoroční tábor konaný na skautských tábořištích u velkých českých řek, v posledních letech hlavně u řeky Sázavy. Na tábore to opravdu žije! Kromě toho, že hrajeme všechny možné hry, jezdíme na plavby, učíme se novým věcem

a dovednostem, tak hlavně získáváme nové přátele a zážitky, které jsou mnohdy na celý život.

Kdyby se po těch několika letech strávených ve skautském oddíle mě teď někdo zeptal „Co si představíš, když se řekne slovo skaut?“, už bych měla v odpovědi

jasno. Skaut je rodina, která mi ukázala správnou cestu životem. Jsou to lidé, kteří mi dali směr. Je to přátelství, které trvá celý život.

Barča Gajdová

1. oddíl vodních skautek Kosatky
Středisko Zlaté orlice Český Těšín

Wyjazd do Szkocji

Podróż grupy studentów z Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie do kraju, którego nie udało się podbić nawet Rzymianom, rozpoczęła się 4. 9. 2019. Po kilkunastu godzinach spędzonych w autobusie dotarliśmy do naszego pierwszego przystanku, miasta o wyjątkowej atmosferze - Amsterdamu. Stolicę Holandii poznaliśmy z poziomu jej słynnych kanałów podczas przejażdżki łodzią, sterowaną przez sympatycznego kapitana Luisa. W podejrzenie wesołym nastroju wywołanym miejscowym, specyficznym pachnącym powietrzem, wyruszyliśmy dalej w kierunku Szkocji. I oto zaczyna się część wycieczki, o której zapewne wielu z nas z chęcią zapomnieliby. Kilkunastogodzinna podróż promem była z całą pewnością mocnym przeżyciem. Pytanie, czy pozytywnym...

Jednak warto było. Przepiękna, pofałdowana kraina, porośnięta typową zieloną angielską trawą, cętkowana białymi owcami i czas od czasu jeszcze upiększona kamiennym domkiem. Gdyby nie

samochody, można by odnieść wrażenie, że cofnęliśmy się w czasie.

Im bardziej na północ, tym okolica stawała się bardziej dzika. Szkocja wprawiała niejednego z nas w osłupienie.

Pierwszego dnia zwiedziliśmy ruiny starożytnego klasztoru w Jedburgh oraz tajemniczą kaplicę Rosslyn Chapel, która doskonale odzwierciedla atmosferę Szkocji. Tego wieczoru zakwaterowaliśmy się u rodzin w okolicach miasta Stirling.

Kolejny dzień zajęło nam zwiedzanie stolicy Szkocji, Edynburga. Podziwialiśmy jego stary zamek, przepiękną architekturę i malownicze uliczki. Nadarzyła się okazja do obejrzenia muzeum Dynamic Earth, a pod koniec dnia zdążyliśmy się jeszcze zapoznać ze starym jachtem królewskim Britannia.

Trzeci dzień zapowiadał się bardziej sportowo. Do Highlands musieliśmy pokonać dłuższą drogę. Monumentalne góry i przepiękne doliny pełne kryształowych rzek i wrzosów oraz tajemnicze jeziora, takie jak słynne Loch Ness, stanowiły krajobraz

tego dnia. Niestety, potwora akurat nie było w domu, więc wyruszyliśmy z powrotem.

Ostatni dzień spędzony w Szkocji był trochę luźniejszy. Zamek w miasteczku Stirling i zakupy, krótki przystanek przy tajemniczych końskich głowach Kelpies i windzie dla łódek w Falkirk. Potem już czas rozpocząć podróż powrotną.

Jeszcze jeden przystanek: skansen Zaanse Schans w Holandii, gdzie mogliśmy podziwiać wiatraki i stare domki, zakupić pysz-

ny serek albo nawet typowe holenderskie chodaki.

Moim zdaniem wycieczka bardzo się udała, nawet pogoda nie była kapryśna, jak to zwykle w Wielkiej Brytanii bywa. Dziękujemy sympatycznej przewodniczce za jej ciekawe wykłady, kierowcom, a także naszym wspaniałym paniom nauczycielkom za wyrozumiałość. Mamy nadzieję, że możemy się cieszyć na kolejne podobne przeżycia.

Karolina Konstankiewicz

Adaptační kurzy nových gymnazistů

Tak jako každoročně, dostali jsme i my, studenti 1. PA a 1. A, hned druhý týden školního roku příležitost zúčastnit se adaptačních kurzů. A protože jsme se ani po prvním týdnu ve škole se spolužáky téměř neznali, byli jsme plni očekávání, co nás na Chatě energetika v Hrádku čeká.

Ukázalo se, že v průběhu necelých tří dnů se toho dá stihnout dost. Až do pátečního dopoledne jsme spoustu času trávili zajímavými a originálními hrami, díky kterým jsme se navzájem poznávali, ale u nichž jsme se také dobře bavili. Mnohým situacím jsme se zasmáli a užili si při nich spoustu legrace. Program celého kurzu byl velmi pestrý, náročný a dobře zorganizovaný. Počasí nám přálo, atmosféra byla báječná, jídlo skvělé. Ani jsme se nenadáli a byl tady konec. Se spolužáky jsme se nakonec shodli, že se adaptační kurz vydařil na výbornou a předčil naše očekávání. Za to, že jsme se mohli poznat i mimo školní lavice, děkujeme také městu Český Těšín, které akci podpořilo v rámci podpory prevence kriminality.

Simona Macurová

Čtenářská gramotnost v ZŠ Pod Zvonek

V dnešní moderní době vládou dětskému světu hlavně tablety a mobilní telefony. To ale neznamená, že nemůžeme dětem přiblížit knihu jako zdroj příběhů, zážitků a informací, které je obohacují. Prostřednictvím knih si děti rozšiřují slovní zásobu, učí se soustředit nebo např. trénují paměť. Zkrátka čtení má na dítě a jeho zdravý vývoj mnoho pozitivních vlivů. Právě proto se snažíme v ZŠ Pod Zvonek probouzet v dětech zájem o knihy, a to již od mateřské školy. Děti pravidelně navštěvují knihovnu a během předčítání z dětských knih se učí pozorně naslouchat. V prvním ročníku školní docházky se seznamují s knihou v rámci samostatného předmětu čtenářská dílna. Od druhého ročníku je pak čtenářská gramotnost žáků rozvíjena během hodin čtení

a pravidelných besed v knihovnách. Škole se daří do těchto aktivit zapojovat i rodiče, kteří se vybraných čtenářských dílen během roku účastní. Jiný pohled na knížky a jejich vznik žákům zprostředkovávají pravidelně organizované besedy se samotnými spisovateli. Ve spolupráci s knihovnou na ulici Havlíčkova se žáci seznamují s novými a zajímavými knihami prostřednictvím scénického čtení. Motivaci ke čtení mohou získat také účastí v čtenářské soutěži pro 2.–5. ročník, kterou pro ně připravují vyučující. Na školní burze knih a časopisů si mohou přečtené knihy nebo časopisy vyměnit za jiné. Od 1.–9. ročníku motivujeme žáky k vedení čtenářského portfolia. Škola rovněž spolupracuje s projektem Celé Česko čte dětem.

Věříme, že alespoň některé výše zmíněné v dnešní digitální době cestu ke knize. aktivity pomohou našim žákům najít

Jana Helisová

Z Karpėtnej w świat – rzecz o Stanisławie Hadynie

Dużym zainteresowaniem cieszyło się drugie w tym roku spotkanie słowno-muzyczne w czytelni i kawiarni Avion w Czeskim Cieszynie, zorganizowane pod patronatem trzech Miejsowych Kół Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Czeskim Cieszynie-Centrum, Osiedle i Mistrzowice. Tym razem przybyli goście mieli okazję wysłuchać interesującego wykładu prof. Daniela Kadłubca na temat Stanisława Hadyny, założyciela

Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk. Jednocześnie z wielką przyjemnością uczestnicy spotkania wysłuchali Karola Suszkę, który po mistrzowsku, skądinąd jak zawsze, przedstawił teksty opisujące wydarzenia z życia bohatera wieczoru a Kameralny Zespół Śpiewaczy TA Grupa zaśpiewał piosenki autorstwa twórcy Śląska.

Danuta Siderkowa,

členka letopisecké a tiskové komise

Ve dnech 3.10.–6.10.2019 proběhla zajímavá přeshraniční akce Otevřené ateliéry. V rámci této události vystavovala v Cieszynie v Galerii 13 výtvarná skupina Osmička, která má již za sebou sedm výstav, i když působí necelé dva roky. Jedná se o seskupení výtvarníků-amatérů, kteří se scházejí jednou za dva týdny v knihovně v Dolním Żukově, aby se věnovali své zálibě a vyměňovali si své zkušenosti. V rámci Otevřených ateliérů je zájemci mohli rovněž sledovat při jejich výtvarné činnosti.

Osmička

Senioři mohli opět získat hlásič zdarma

Českotěšínská senioři mohli od začátku října získat zdarma hlásič požáru nebo detektor oxidu uhelnatého. Senior Point v Centru sociálních služeb v Sokolovské ulici je začal vydávat 3. října.

„Díky spolupráci s krajem se nám již druhým rokem podařilo získat vždy 300 zařízení zdarma pro naše seniory. Rozdáváme je občanům města ve věku 65+, kteří mají ve svém domě nebo bytě spotřebič na tuhá, kapalná paliva nebo plyn. Počítám s tím, že projekt bude pokračovat v dalších letech, protože s hlásičem se cítí mnohem bezpečněji nejen senioři, kteří bydlí sami, ale i jejich rodinní příslušníci.“ uvedl místostarosta města a krajský radní Vít Slováček.

Zdůraznil, že je to pouze dílčí část projektu na zlepšování života seniorů v kraji. Dalšími je například zřizování Senior pointů, slevové karty, systém celoživotního vzdělávání, slevy v dopravě, kultuře, stejně jako další aktivity.

(RED)

ŘÍJEN
2019

Program Městské knihovny a Čítárny a kavárny AVION

AKCE*

03 ČTVRTEK 17:00

Městská knihovna
HAVLIČKOVA UL.

**SINGAPUR I MALEZJA
DWA AZJATYCKIE
TYGRYSY**

Prelekcja w ramach cyklu
Podróże bliskie i dalekie.
Opowiadać będzie
JANINA HŁAWIŹKA.

Vstupné: 20 Kč

05 SOBOTA 8-12

Městská knihovna
HAVLIČKOVA UL.

**CHCI K TOBĚ DOMŮ
TVÁ KNIHA**

Nabídka knih ZDARMA pro
dospělé i děti.
Přijďte si vybrat tu svou!

Vstupné: ZDARMA

09 STŘEDA 16:00

Městská knihovna
OSTRAVSKÁ UL.

PRÁVNICKÉ MINIMUM

Přednáška
PhDr. Bc. Renaty Potyšové, MBA
na téma smlouvy (darovací,
kupní, dlužní, splátkové...)
Otázky, odpovědi, diskuse.

Vstupné: ZDARMA

10 ČTVRTEK 17:00

**SYMBOLY ČESKÉ
STÁTNOSTI**

Přednáší PhDr. Karel Müller,
Zemský archiv v Opavě.
Pořádá Klub Muzea Těšínska
ve spolupráci s Městskou
knihovnou Český Těšín.

Vstupné: ZDARMA

11 PÁTEK 17-19

BESEDA U CIMBÁLU

Koncert. Pořádá Středisko
volného času Amos ve spolupráci
s Městskou knihovnou Český Těšín.

Vstupné: ZDARMA

14 PONDĚLÍ 17:00

**DYSKUSIJNY KLUB
CZYTELNIKÓW**

Vstupné: ZDARMA

16 STŘEDA 15:00

Městská knihovna
OSTRAVSKÁ UL.

**LITERÁRNÍ KAVÁRNA
NEJEN PRO SENIORY
NEČEKANÁ ÚMRTÍ ZAPSANÁ
DO DĚJIN**

Posezení u kávy pro všechny
milovníky knih. V rámci klubu
AKROPOL.

Vstupné: ZDARMA

16 STŘEDA 17:00

PAVLÍNA JÍŠOVÁ

Koncert. Pavlína Jíšová patří
k významným osobnostem
české, především folkové,
hudební scény.

Vstupné: 70 Kč, pro členy klubu
AKROPOL 50 Kč

18 PÁTEK 17:00

**KATARZYNA
HARASIMCZUK
MŮJ SEN**

Zahájení výstavy.
Tato akce je financována
městem Český Těšín. Pořádá
Spolek Půda a Muzeum tisku v
Cieszyne ve spolupráci s
Městskou knihovnou Český Těšín.

Vstupné: ZDARMA

23 STŘEDA 16:00

MICHAEL ŽANTOVSKÝ

Setkání s překladatelem,
spisovatelem, publicistou,
politikem a diplomatem.
Pořádá Městská knihovna
Český Těšín.

Vstupné: ZDARMA

PRO DĚTI

vždy v úterý 15:00

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.,
Oddělení hudby a umění

VÝTVARKA

Volnočasová aktivita.

Vstupné: ZDARMA

03 ČTVRTEK 16:00

Městská knihovna
OSTRAVSKÁ, SLOVENSKÁ UL.

**ŠKOLA NARUBY
PODZIMNÍ TRÍDNÍ SCHŮZKA**

Novinková burza s nabídkou
nejnovějších knížek!

Vstupné: ZDARMA

07 a 21 PONDĚLÍ 16:00

Městská knihovna
HAVLIČKOVA UL.

KREÁČEK

Výtvarný workshop pro děti.
Výrobky z přírodních materiálů.
Podzim jako malovaný.

Vstupné: ZDARMA

30 STŘEDA 10:00

Městská knihovna
HAVLIČKOVA UL.

**BOOKSTART
S KNIŽKOU DO ŽIVOTA
- KLUB „MEDVĚDE“**

Čtení s nečtenáři, hry a aktivity
pro děti. Povídání o knížkách,
scénická čtení.
Naučná literatura pro rodiče,
informace, rady.
Rezervace míst nutná.

Vstupné: ZDARMA

MĚSTSKÁ KNIHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

MěK Ostravská ul., tel. 558 746 950
MěK Havlíčkova ul., tel. 558 711 147
MěK Slovenská ul., tel. 558 741 548, 558 712 935
KaSC Dolní Žukov, tel. 558 712 058
www.knihovnatestin.cz

„AVION“
Čítárna a kavárna

ČITÁRNA A KAVÁRNA AVION, Hlavní tř.,
tel. 558 711 961, www.nolva-testin.cz

VÝSTAVY

Od
1. 10.
do
29. 11.

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.

Oddělení hudby a umění

ZE VŠECH NEJMILEJŠÍ

Výstava fotografií
ZUZANY NOŽKOVÉ.

Vstupné: ZDARMA

Od
10. 10.
do
29. 11.

Městská knihovna
SLOVENSKÁ UL.

Minigalerie Na Plotě

**JAK SE LOVÍ
AUTOGRAMY**

Přijďte si prohlédnout výběr
autogramů našich i světových
známých osobností ze sbírky
RENÁTY KROČKOVÉ, která
začala vznikat v roce 1989 a jejíž
položky stále utěšeně přibývají.

Vstupné: ZDARMA

Do
17. 10.

„AVION“
Čítárna a kavárna

**ANDRZEJ BUCHANIEC
EXLIBRIS**

Výstava.

Od
18. 10.
do
14. 11.

**KATARZYNA
HARASIMCZUK
MŮJ SEN**

Výstava.
Tyto akce jsou financovány
městem Český Těšín. Pořádá
Spolek Půda a Muzeum tisku
v Cieszyne ve spolupráci
s Městskou knihovnou Český Těšín.

Vstupné: ZDARMA

* Změna programu vyhrazena.
Vzhledem k omezenému počtu
míst, prosíme, rezervujte si
vstupenky v časovém předstihu.

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU AMOS,
Český Těšín, příspěvková organizace
Frýdecká 690/32, 737 01 Český Těšín
www.svcamos.cz info@svcamos.cz

PROGRAM ŘÍJEN

25. 10., 18.00–19.00, SVČ Amos

HALLOWEENSKÁ NOC

Oslovte s námi Halloween v tom pravém stylu. Prožijte podvečer strašidelnou prohlídkou s tajuplnými světýlky a magickými soutěžemi. Masky a převleky jsou vítány. Poslední vstup v 19.00 hodin.

PROGRAM LISTOPAD

2. 11., 8.00–19.00, Pink Arena SVČ Amos

O CENU MĚSTA ČESKÉHO TĚŠÍNA

Středisko volného času Amos ve spolupráci s Moravskoslezskou divizí ČSTS, městem Český Těšín, TK Mareni, z. s., Petrovice u Karviné, ETC, z. s., Český Těšín pořádají taneční soutěž pod názvem Taneční liga Moravskoslezské divize ČSTS 2019 – „O cenu města Českého Těšína“. Proběhnou postupové soutěže ve standardních a latinskoamerických tancích tř. E, D, C, B.

Akce je pořádána za finanční podpory Moravskoslezského kraje.

Bližší informace a propozice soutěže najdete na www.svcamos.cz nebo na www.csts.cz.

7.–9. 11. Cieszyn – Český Těšín

DNY ŽIDOVSKÉ KULTURY

Festival židovské kultury proběhne ve dnech 7.–9. 11. 2019 v Cieszynie. Letos obnovujeme spolupráci s COK Dom Narodowy na tomto festivalu, který nabízí bohatý program. Setkání, koncerty, výlety, workshopy a výstavy se staly již samozřejmostí a mnoho návštěvníků očekává v každém z nadcházejících ročníků něco nového, zajímavého i poučného.

SVČ Amos připravilo u této příležitosti výstavu fotografií:

Jindřich Buxbaum – JEŠIVA

Vernisáž výstavy 7. 11. 2019 v 18.00 hodin, Cihlová galerie, COK Dom Narodowy, Cieszyn.

16. 11., 17.00–19.00, Park A. Sikory

MAGICKÁ NOC S AMOSEM

I letos se na vás těšíme na oblíbené akci, která se bude konat v parku A. Sikory. Můžete se těšit na stanoviště s tématem ohlednutí do minulosti odrážející 70 let trvání Střediska volného času Amos. Budeme společně tvořit, zavádět, učit se tomu co se kdysi běžně dělalo. Akci zakončí krásný ohňostroj.

Truhla plná skvostů!

SVČ Amos Český Těšín a Zamek Cieszyn připravili také v letošním roce velmi kvalitní program v rámci akce „Poklady z těšínské truhly“, která se uskutečnila 20. 9.–22. 9. 2019 v Českém Těšíně a Cieszynie. Krása lidových písní a tanců se snoubila s tradičními řemesly a kulinařstvím slezské kuchyně. Nechyběly výstavy, koncerty, workshopy a zejména setkávání lidí z obou stran řeky Olše. Symbolické otevření Truhly proběhlo v rámci Jubilejního koncertu dětského folklórního souboru Slezanek v Těšínském divadle, který slavil 40 let své činnosti. Pěkné choreografie tanců Olgy Krzyžankové a hudební doprovod cimbalové muziky Slezanek pod vedením primáše Martina Sikory, vytvořily pro všechny zúčastněné příjemnou a nezapomenutelnou slavnostní atmosféru. Koncertu předcházelo Slavnostní ote-

vření Centra folklóru Těšínského Slezska v rámci projektu „Kaj indži inaci – u nas po našymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“ v SVČ Amos. Společně byla zahájena výstava obrazů polské výtvarnice Agnieszki Pawlitko pod názvem „Na Těšínském Slezsku“. Náš region přiblížily zpěvy gajdoše Petra Unucky společně s členkami souboru Slezan. Páteční „Večer u cimbalu“ byl věnován všem folkloristům našeho regionu a milovníkům lidové zábavy, dětem souboru Slezanek a jejich rodičům, zúčastněným souborům. Představila se domácí cimbalová muzika Slezan s tanečnicí, folklórní soubor Dubina z Rožňavy a Folk Kapela „Góralaska Hora“ v mezinárodním složení. V sobotu v rámci akce Workshopy na cestách jsme navštívili Żywiec a jeho okolí. Sobotní odpoledne patřilo slav-

nostnímu otevření Centra Folklóru Těšínského Slezska v COK Dom Narodowy v Cieszynie, které se stává součástí a symbolem polsko-české spolupráce. Program byl velmi zajímavý – kromě rukodělných workshopů zde vystoupily kapely a soubory: Torka, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej a Dubina z Rožňavy. Nedělní XIX. Těšínský jarmark řemesel se vydařil! Na nádvoří Zámku v Cieszynie se sešli zástupci různých tradičních řemesel (Gorolsko Swoboda), prodejci a pro děti i dospělé se realizovaly workshopy, které byly vyhledávané a žádané u návštěvníků. Nechyběly kulinářské workshopy a soutěž o tradiční jablečný

šťrádl byla zastoupena 10 výrobky. Atmosféra babího léta byla umocněna vystoupením folklórních souborů a muzik: CM Slezan, gorolská kapela Bukón, Rajwach z Istebné, Torka, Dubina Rožňava, Lipka s Katarzynou Broda-Firla a domácí Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej im. Janiny Marcinkowej.

Závěr Truhly patřil společnému zpívání a Gorolské mši svaté v Rotundě na Zámeckém vrchu.

Akce byla pořádána za finanční podpory Moravskoslezského kraje a města Český Těšín.

Šárka Klimoszová
SVČ Amos Český Těšín

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“

KONCERT V JAZZKLUBU

18. 10., PÁTEK, 20:00 **DRUHÁ NÁHODA A HOSTÉ**

25. 10., PÁTEK, 20:00 **BARTNICKY BAND**

FESTIVALY

16. -25. 10., 18:00 – 19:30, Český Těšín a Cieszyn, **MEZINÁRODNÍ DEKÁDA VARHANNÍ, KOMORNÍ HUDBY A SBOROVÉHO ZPĚVU**

Jako každým rokem se na obou stranách řeky Olše rozezní hudba všech epoch. Díla klasiků i současných tvůrců vyplní prostory kostelů a koncertních sálů.

16. 10., STŘEDA, 19:00, Kościół św. Marii Magdaleny, Cieszyn, **ORKIESTRA „CAMERATA IMPULS“**

17. 10., ČTVRTEK, 18.00, Evangelický kostel Na Nivách, Český Těšín, **MUZIKÁLOVÉ MELODIE**

18. 10., PÁTEK, 18.00, Kulturní a společenské středisko „Střelnice“, Český Těšín, **HOUSLOVÝ RECITÁL**

19. 10., SOBOTA, 19:00, Kościół św. Elżbiety, Cieszyn, **CIESZYN CHÓR „LUTNIA“ PARAFII ŚW. MARII MAGDALENY W CIESZYNIE**

20. 10., NEDĚLE, 19:00, Kaplica SS Boromeuszek, Cieszyn, **Katarzyna Wiwer - sopran, Agnieszka Kaczmarek-Bialic - harfa**

21. 10., PONDĚLÍ, 18:00, Evangelický kostel Na Nivách, Český Těšín, **NOKTURNO PRO VARHANY, HOUSLE**

22. 10., ÚTERÝ, 19:00, Kościół Bonifratrów p.w. Najświętszej Marii Panny, Cieszyn, **Dumitru Harea – panova flétna, Marcin Ciszewski- kontratenor, Ewa Bąk – varhany**

23. 10., STŘEDA, 18:00, Evangelický kostel Na Nivách, Český Těšín, **CHÓR KAMERALNY "AMICI", ORKIESTRA KAMERALNA INSTYTUTU MUZYKI WA W CIESZYNIE UŚ W KATOWICACH**

24. 10., ČTVRTEK, 18:00, Kościół Jezusowy, Cieszyn, **Anna Gutowska – housle, Marek Kudlicki - varhany**

25. 10., PÁTEK, 18.00, Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Český Těšín, **ZÁVĚREČNÝ KONCERT - „VIVALDI PONAŠYMU“,**

18.-23. 11., Český Těšín - Cieszyn, **TĚŠÍNSKÝ JAZZOVÝ FESTIVAL**

ZÁJMOVÉ AKTIVITY

26. 10., SOBOTA, 9:00-17:00, KaSS „Střelnice“, **MALUJEME VE STYLU POP-ART**

Na tomto výtvarném workshopu si můžete ve stylu pop-art namalovat vlastní portrét nebo portrét známých osobností. Více informací a formulář pro online přihlášení naleznete na www.kassct.cz

ZÁJEZDOVÉ DIVADLO

26. 10., SOBOTA odjezd v 17:00 ze stanoviště ČSAD v Českém Těšíně

DĚJSE CO DĚJ opereta/muzikál, Divadlo Jiřího Myrona v Ostravě

PODZIMNÍ PRÁZDNINY S FILMEM

29. – 30. 10., hlavní sál KaSS „Střelnice“

ÚTERÝ v 10:00 **DUMBO**, Rodinný / Fantasy, USA, 2019, 112 min., dabing

STŘEDA v 10:00 **MIA A BÍLÝ LEV**, Rodinný / Dobrodružný, Francie / Německo / Jihoafrická republika, 2018, 98 min., dabing

CESTOPISNÝ VEČER

14. 11., ČTVRTEK, 18:00, Jazzklub na Střelnici, **ZBĚSILÁČÍNA**

POHÁDKOVÁ NEDĚLE

10.11. * 15:00, KaSS „Střelnice“, **PRINCEZNA ZE MLEJNA**

Pro první divadelní zpracování oblíbené filmové pohádky Zdeňka Trošky Princezna ze mlejna se rozhodla principálka Divadelního souboru Pegas, herečka a bývalá baletka Natalie Venturová. Scénář k divadelnímu zpracování a texty písní, které v dětském muzikále zazní napsala Dana Bartůňková, která už má za sebou desítky autorských pohádek, scénářů a textů písní pro dětské diváky. Zároveň se ujala režie a dramaturgie.

podrobnější informace na www.kassct.cz

XXX DEKADA DEKÁDA

MIĘDZYNARODOWA DEKADA MUZYKI ORGANOWEJ,
CHÓRALNEJ I KAMERALNEJ

MEZINÁRODNÍ DEKÁDA VARHANNÍ,
KOMORNÍ HUDBY A SBOROVÉHO ZPĚVU

CIESZYN / ČESKÝ TĚŠÍN
16 - 25.10.2019

16.10 / ŠRODA - STŘEDA / 19:00
KOŠCIÓŁ ŚW. MARII MAGDALENY CIESZYN

Koncert Inauguracyjny
Z muzyką polską przez wieki
Orkiestra „Camerata Impuls”
Małgorzata Kaniowska - dyrygent

Koncert realizowany we współpracy z Instytutem Sztuk Muzycznych Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

17.10 / ČTVRTEK - CZWARTEK / 18:00
EVANGELICKÝ KOSTEL NA NIVÁCH, ČESKÝ TĚŠÍN

Muzikálové melodie
Hana Fialová - zpěv
Jakub Židek - klavír

18.10 / PÁTEK - PIÁTEK / 18:00
KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ STŘEDISKO „STŘELNICE”,
ČESKÝ TĚŠÍN

Houslový recitál
Dalibor Karvay - housle
Ivo Kahánek - klavír

19.10 / SOBOTA - SOBOTA / 19:00
KOŠCIÓŁ ŚW. ELŻBIĘTY, CIESZYN

Viva il Moniuszko!
Wyszobramski Chór Kameralny Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Cieszynie, Katolicki Chór Kościelny „Lutnia” przy Parafii pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie, Chór Kameralny Parafii pw. św. Jerzego w Puńcowie, Urszula Nogowczyk - sopran, Ilona Matuszek - alt, Leszek Pitry - tenor, Piotr Sikora - tenor/baryton, dyrygent, Tomasz Piwko - tenor/baryton, dyrygent, Marta Wierzoń - organy.

20.10 / NIEDZIELA - NEDĚLE / 18:30
KAPLICA ŚŚ. BOROMEUSZEK, CIESZYN

Z harfą w ogrodzie - Polskie pieśni liryczne
Katarzyna Wiwer - sopran
Agnieszka Kaczmarek-Białic - harfa

21.10 / PONDĚLÍ - PONEDĚLÁK / 18:00
EVANGELICKÝ KOSTEL NA NIVÁCH, ČESKÝ TĚŠÍN

Nokturno pro varhany, housle
Jaroslav Svěcený - housle
Michaela Káčerová - varhany

22.10 / WTOREK - ÚTERÝ / 18:00
KOŠCIÓŁ ŚW. TRÓJCY, CIESZYN

Muzyka mojej duszy
Dumitru Harea - fletnia Pana
Marcin Ciszewski - kontratenor
Ewa Bąk - organy

23.10 / ŠRODA - STŘEDA / 18:00
KOŠCIÓŁ EWANGELICKI „NA NIWACH”,
CZESKÝ TĚŠÍN

Na skrzydłach muzyki
Chór Kameralny „Amici”, Chór Kameralny „A piacere” Instytutu Sztuk Muzycznych Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Orkiestra Smyczkowa Instytutu Sztuk Muzycznych Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Hubert Miśka - tenor, Michał Czok - bas, Wioletta Krusberska - fortepian, Danuta Zoń-Ciuk - dyrygent

24.10 / CZWARTEK - ČTVRTEK / 18:00
KOŠCIÓŁ JEZUŠOWY, CIESZYN

Niewyjaśnialna rzeczywistość - muzyka...
Anna Gutowska - skrzypce
Marek Kudlicki - organy

25.10 / PÁTEK - PIÁTEK / 18:00
KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽIŠOVA, ČESKÝ TĚŠÍN

Závěrečný koncert
„Vivaldi ponašymu”
Jiří Vodička - housle
Camerata Janáček
Pavel Doležal - umělecký vedoucí
Marta Wierzoń - umělecký přednes

WSTĘP WOLNY
VSTUPNÉ DOBROVOLNÉ

ZMIANY W PROGRAMIE ZASTRZEŻONE
ZMĚNY V PROGRAMU VYHRAZENY

DYREKTOR ARTYSTYCZNY:
GRAŻYNA DURLÓW

PROWADZENIE KONCERTÓW:
Grażyna Durlów, Alena Hasáková, Marta Wierzoń

Koncert pro seniory

Město Český Těšín srdečně zve seniory,
kteří dovršili věku 65 let a jsou občany s trvalým pobytem na území města Český Těšín,

na koncert *Milušky Voborníkové*

v úterý, 5. 11. 2019
v kině Central ve 14:00 a v 16:00 hod.

Volné vstupenky Vám budou vydány na odboru školství a kultury Města Český Těšín, detašované pracoviště, ul. Štefánikova 18/25, přízemí, kancelář č. 103, 104. **Volné vstupenky se budou vydávat ve dnech: 23. 10., 30. 10. a 4. 11. 2019.**

Změna programu vyhrazena.

Městský úřad Český Těšín | Náměstí ČSA 1/1 | 737 01 Český Těšín | Odbor školství a kultury, pracoviště Štefánikova 18/25
tel.: +420 553 035 302, +420 553 035 312 | e-mail: loseova@tesin.cz; lisztwanova@tesin.cz | www.tesin.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

Divoženky a jiné povídky

Hned v úvodu je třeba čtenáře Těšínských listů upozornit, že autor, který pod pseudonymem Jan K. Janek vydal čtyři knihy, se rozhodl svou pátou a poslední uvést pod svým pravým jménem, to je Jan L. Klus. To L tam vsunul záměrně, aby se odlišil od svých možných jmenovců.

Kniha Divoženky a jiné povídky se opět z velké části odehrává v Těšíně, v autorově rodném městě, které mu snad proto, že je Těšíňákem třetí generace, zcela mimořádně přirostlo k srdci. Je však skutečně poslední, jak sám při rozhovoru tvrdil. Jednak již bolestně pociťuje negativa svého pokročilého věku /82/, jednak prý vyčerpal všechny své inspirační zdroje. Je konec a Divoženky jsou loučením s jeho tvůrčí aktivitou. Zda zdařilé, či rozpačité posoudí čtenář sám.

Kdo četl Klusovy předchozí knihy, ví, že jej nejvíce přitahují mimořádné lidské osudy zdeformované nepříznivými historickými událostmi. V Divoženkách k nim patří povídky In memoriam neznámého hrdiny a Smutný případ. Obě jsou volně inspirovány životními příběhy reálných osob ve své době spjatých s Těšínem. Druhým motivem jeho knih je vztah mezi mužem a ženou, v jeho

případě většinou problematický. Sem z Divoženek nepochybně patří titulní povídka, další je Černý pasažér, Rozvod a Revolver.

Na otázku, proč začal psát tak pozdě, vždyť první knihu vydal v roce 2013, kdy

mu již bylo 76 let, odpověděl, že jej k psaní přivedl odchod do důchodu. Bez práce a povinností si připadal jako ve vzduchoprázdnu, neměl se o co opřít, propadal se stále níž, než pochopil, že se musí zaměstnat sám. A tak začal psát a jeho

život opět dostal smysl. Fakt, že se našlo dost čtenářů jeho knih, považuje za bonus a nečekanou odměnu.

Kniha je k dostání za přijatelnou cenu v místním knihkupectví.

Ludvík Aulus

FOTO SOUTĚŽ

NA TÉMA
AUTOBUSY MHD ČESKÝ TĚŠÍN 2019

TERMIN PŘIHLÁŠENÍ:
DO 29. 2. 2020

ZASLAT PŘÍHLÁŠKU A SOUTĚŽNÍ SNÍMEK ELEKTRONICKY NA E-MAILOVOU ADRESU fotograf@autobusy@tesin.cz

ORGANIZÁTOR SOUTĚŽE:
MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN

GENERÁLNÍ PARTNER:
DOPRAVCE ARRIVA MORAVA, A. S.

SOUTĚŽÍČI:
FYZICKÁ OSOBA VE VĚKU OD 10 DO 30 LET S TRVALÝM BYDLIŠTĚM V ČESKÉ REPUBLICE

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE:
MLÁDEŽ 10-17 LET
DOSPĚLÍ 18-30 LET
DLE DATA POŘÍZENÍ FOTOGRAFIE

12.04.2020
VYHLÁŠENÍ 10 NEJLEPŠÍCH SNÍMKŮ Z KAŽDÉ KATEGORIE BEZ UVEDENÍ AUTORA, KTERÉ POSTUPUJÍ DO FINÁLE. ZVEŘEJNĚNÍ SEZNAMU NÁZVŮ SOUTĚŽNÍCH SNÍMKŮ NA www.tesin.cz

17.04.2020
SLAVNOSTNÍ SETKÁNÍ VEŘEJNOSTI, FINALISTŮ A POROTY, VYHLÁŠENÍ VÍTĚZŮ A PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ NA VERANDA VÝSTAVY.

CENY:
1. MÍSTO: 3.000 Kč + PROPAGACE V TISKOVNÁCH DOPRAVCE ARRIVA MORAVA
2. MÍSTO: 2.000 Kč + PROPAGACE V TISKOVNÁCH DOPRAVCE ARRIVA MORAVA
3. MÍSTO: 1.000 Kč + PROPAGACE V TISKOVNÁCH DOPRAVCE ARRIVA MORAVA

VŠECHNY FINÁLOVÉ FOTOGRAFIE BUDOU PREZENTOVány NA VÝSTAVĚ U PŘÍLEŽITOSTI OBĚV NA LETO OD ZALOŽENÍ MĚSTA.

KONTAKT NA ORGANIZÁTORA:
Ing. Eva Winklová, vedoucí oddělení Žač,
Tel. č. 553 835 555, winklova@tesin.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

Pronájem nebytových prostor v Českém Těšíně

Budova na ul. Hrabinská 458/33 v Českém Těšíně

- celá levá část objektu, celková výměra 501,90 m².

Budova na ul. Kysucká 1822/10 v Českém Těšíně,

- levá část přízemí budovy, celková výměra 84 m².

Budova na ul. Jablunkovská 837/8 v Českém Těšíně,

- prostor v pravé části přízemí budovy, s výhledem na ul. Jablunkovskou, celková výměra 65 m²
- prostor v pravé části přízemí budovy, s výhledem na ul. Frýdeckou, celková výměra 53 m²
- prostory v 1. patře budovy, celková výměra 126,5 m².

Bližší informace:
Městský úřad Český Těšín,
odbor místního hospodářství
☎ 553 035 512.

Poděkování za záchranu života

Vážená redakce Těšínských listů,

na bohoslužbě v těšínském chrámu Nejsvětějšího srdce Ježíšova jsem při těžkém srdečním záchvatu zkolabovala. Přivolaná rychlá zdravotní služba a po převozu lékaři se zdravotnickým personálem třínecké Nemocnice Podlesí mi zachránili život. Všem bych chtěla aspoň touto cestou z celého srdce poděkovat a dát je za příklad pro druhé za jejich vysoce profesionální a velmi lidskou pomoc. Pro ně stoprocentně platí myšlenka Alberta Einsteina: „Jen život, který žijeme pro druhé, stojí za to.“

Snad se má vděčnost a mé poděkování vyjádřené v Těšínských listech dostanou do správných rukou. Špatného jednání je v naší společnosti bohužel mnoho, takže ocenit dobro kolem nás rozhodně stojí za to.

Vaše vděčná čtenářka
Irena Matuszková

Úřad práce ČR – Krajská pobočka v Ostravě,
Kontaktní pracoviště Karviná a Havířov
Informační a poradenské středisko pro volbu povolání

- Pod záštitou statutárních měst Karviná, Havířov a města Orlová
- Ve spolupráci s MěDK Karviná, Sportovní halou Slavie v Havířově, Mikroregionem Žermanická a Těrlická přehrada, Kulturním domem města Orlové, středními školami a zaměstnavateli pořádá výstavu středních škol

VOLBA POVOLÁNÍ

Aktuální vzdělávací nabídka středních škol všech typů pro školní rok 2020/21, názorné ukázky, uplatnění na trhu práce

- pro vycházející žáky základních škol
- pro širokou veřejnost, rodiče a výchovné poradce

- **31. října 2019 9.00–17.00 hodin**
HAVÍŘOV – SPORTOVNÍ HALA SLAVIE
- **5. listopadu 2019 10.00–17.00 hodin**
KARVINÁ – OBECNÍ DŮM DRUŽBA
- **21. listopadu 2019 10.00–16.00 hodin**
ORLOVÁ – DŮM KULTURY MĚSTA ORLOVÁ

Na akci budou pořízeny obrazové záznamy či videa, která budou sloužit k propagaci činnosti ÚP ČR. Budou zveřejněny na oficiálních webových stránkách ÚP ČR a oficiálním FB profilu.

Program Těšínského divadla – říjen / listopad

Česká scéna

20. 10. – MEFIŠTO – 17.30 – s. CTC
 26. 10. – MEFIŠTO – 17.30 – s. CTE
 23. 11. – PRODANÁ NEVĚŠTA – 17.30 – Premiéra – s. P-3
 30. 11. – LÁSKA MEZI NEBEM A ZEMÍ – 17.30 – s. A-3

Scéna polska

27. 10. – AKADEMIA PANA KLEKSA – 17.30 – s. CTD

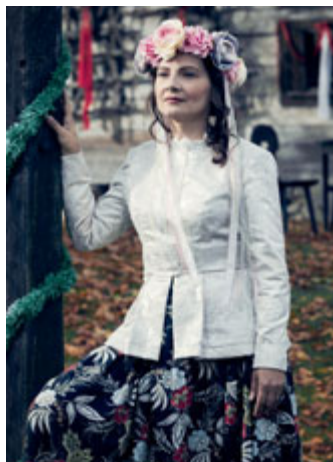
PRODANÁ NEVĚŠTA

BEDŘICH SMETANA, KAREL SABINA

Komická zpěvohra

Společný projekt České scény a Loutkové scény Bajka

Prodaná nevěsta si od své premiéry vydobyla zasloužený obdiv obecnosti, je dodnes stálíci českých a moravských operních divadel a trvalou součástí zlatého fondu světové opery. Její finální podoba, v níž je již po desetiletí uznávána, však předcházela poměrně zajímavý vývoj. Smetanova Prodaná nevěsta byla totiž původně napsána jako zpěvohra /singspiel/, kde řada dnes velmi známých a populárních čísel a výstupů byla proložena mluvenou prózou, která až později byla přepracována na zpívané recitativy. Z této rané podoby bude vycházet i těšínská inscenace, která tak naváže na slavné postupy barokního lidového operního divadla, kde na jevišti nebude chybět originální lidový orchestr, sborový zpěv, lidové tance i loutkové divadlo.

PODZIMNÍ PRAZDNINY s filmem

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“
 Český Těšín
 29.10. a 30.10. 2019 * 10:00
 vstupné: 50 Kč

29. 10., ÚTERÝ, 10:00
DUMBO
 Rodinný / Fantasy, USA, 2019,
 112 min., dabing
 Přístupnost: bez omezení

30. 10., STŘEDA, 10:00
MIA A BÍLÝ LEV
 Rodinný / Dobrodružný, Francie
 / Německo / Jihoafrická republika,
 2018, 98 min., dabing
 Přístupnost: bez omezení

www.kassct.cz
 www.facebook.com/kasstesin

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)

EMTEST spol. s r.o.
 www.emtest.eu

558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
 Kancelář: Hrabinská 1951/50c, Český Těšín
 e-mail: emtest@emtest.eu

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku
 Vydává: město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín,
 IČO 00297437 | Redaktorka: Marcela Hladká
 Redakční rada: Mgr. Gabriela Hřebečková, Ing. Vít Slováček,
 Bc. Tomáš Pavelek

Evidenční číslo: MK ČR E 17299.

Příspěvky, inzerce, e-mail: czernekova@tesin.cz

Sazba a tisk: SAMAB PRESS GROUP, a. s.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků.

Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Reklamační roznosu Těšínských listů do schránek: 606 688 612.

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

DAROVAT KREVŇÍ PLAZMU ZNAMENÁ ZACHRÁNIT LIDSKÝ ŽIVOT

Transfúze krve či jejích složek je zapotřebí nejen při úrazech a operacích, ale také při léčbě závažných onemocnění jako je leukémie, krvácivé poruchy nebo onemocnění jater či ledvin. Krevní plazma totiž slouží jako výchozí surovina pro výrobu celé řady léků zachraňujících lidské životy, které jiným způsobem vyrobit nelze. Jejich spotřeba navíc každým rokem stoupá a dnes jsou tisíce nemocných lidí závislých na vaší pomoci. Plazma tvoří něco málo přes polovinu lidské krve a sama je z 90 % tvořena vodou. Proteiny v plazmě léčí šokové stavy, popáleniny, primární imunitní nedostatečnost, poruchy srážlivosti krve a mnoho dalších vážných nemocí.

Bezpečný a efektivní odběr lidské krevní plazmy k dalšímu zpracování (frakcionaci) provádí společnost UNICAPlasma Morava – Moje plazma.

Rozhodli jste se darovat krevní plazmu?
Každý dárce prochází před darováním plazmy základním vyšetřením, při kterém se mu měří krevní tlak, tep a tělesná teplota. Před prvním darováním je vyšetření důkladnější.

Více informací o tom, jak darovat krevní plazmu najdete na:

WWW.MOJEPLAZMA.CZ

Vaše krevní plazma může pomáhat až po druhém odběru

Až po opakovaném negativním vyšetření, tedy při druhém odběru, při kterém se také ve vzorku neprokáží viry, putuje vaše plazma do frakcionačního závodu. Je tedy třeba provést minimálně dva odběry plazmy od jednoho dárce, aby bylo možné vyloučit možnou nákazu a postoupit plazmu k dalšímu zpracování.

Benefity darování krevní plazmy

Můžete také využít možnosti kompenzace svých nákladů spojených s darováním (ve výši až 600 Kč* za odběr). V našem centru je také možné darovat krevní plazmu bezpříspěvkově. Uplatnit zákonné benefity v podobě uvolnění ze zaměstnání s náhradou mzdy a snížení daňového základu o 3 000 Kč za každý úspěšný odběr.

Po odběru můžete odpočívat v příjemném prostředí s dobrou knihou, časopisem, připojení k WiFi je pro dárce bezplatné. Zdarma máte k dispozici i drobné občerstvení.

POBOČKA ČESKÝ TĚŠÍN

MojePlazma
Nádražní 41
737 01 Český Těšín
tel.: 558 871 001
tesin@mojeplazma.cz

POBOČKA OSTRAVA

MojePlazma
Horní 266/73
700 30 Ostrava
tel.: 592 750 440
darovat@mojeplazma.cz

*Za předpokladu pravidelného dárce v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

STABILNÍ VYSOKORYCHLOSTNÍ I N T E R N E T

1000 Mb/s

pokrytí optickým kabelem 96% města

www.silesnet.cz

777 27 28 28

MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN PŘIPRAVUJE KONCERT BRNĚNSKÉHO KOMORNÍHO ORCHESTRU

CZECH

VIRTUOSI

Volné vstupenky se budou vydávat v Turistickém informačním centru,
ul. Štefánikova 17/27 (v budově kina Central) od 21. 10. 2019
denně mimo neděli od 8.00–17.00. Info: loseova@tesin.cz, lisztwanova@tesin.cz
Tel.: 553 035 302, 553 035 312 nebo TIC – tel.: 720 043 697

14.11.2019 od 18.00
SÁL
TĚŠÍNSKÉHO
DIVADLA

POD TAKTOVKOU BELGICKÉHO DIRIGENTA

ERICA LEDERHANDLERA

V RÁMCI OSLAV 30. VÝROČÍ SAMETOVÉ REVOLUCE

Městský úřad Český Těšín | Náměstí ČSA 1/1 | 737 01 Český Těšín
Předprodej vstupenek: Turistické informační centrum | Štefánikova 17/27 | 737 01 Český Těšín | Tel.: +420 720 043 697

ČESKÝ TĚŠÍN

Městská knihovna Český Těšín | akce MĚK Český Těšín k 30. výročí Sametové revoluce

MĚSTSKÁ KNÍHOVNA
ČESKÝ TĚŠÍN

SAMETOVÁ REVOLUCE

1989-2019 | 17. listopadu 1989

23.10. Čítárna a kavárna Avion v 16 hod.

Beseda s Michaelem Žantovským, překladatelem, spisovatelem, diplomatem, ředitelem Knihovny Václava Havla.

1.-30.11. Čítárna a kavárna Avion, Těšínské divadlo

Výstava Kalendárium listopadových událostí roku 1989 do svobodných voleb v roce 1990 v Českém Těšíně v ilustracích.

4.-15.11. Městská knihovna Ostravská

Dobový regionální tisk z let 1989-1990 k nahlédnutí ve studovně městské knihovny. Informace na tel. 558 746 950.

8.11. Městská knihovna Ostravská

Jak vznikl samizdat/fenomén utajovaného tisku. Interaktivní dílna. Studio Bez kliky. Pro školy.

15.11. Čítárna a kavárna Avion v 17 hod.

Beseda, diskusní večer k 30. výročí Sametové revoluce s účastníky událostí v Českém Těšíně. Prezentace publikace ke stejnojmenné výstavě.

V Čitárně a kavárně Avion si rezervujte místa předem.
E-mail: noiva@noiva-tesin.cz Tel.: 00420 558 711 961

